

๘/๑/๕๒

วิทยานิพนธ์

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะ
วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

DEVELOPMENT OF CREATIVE WRITING THROUGH THAI SKILL
DRILL EXERCISES FOR PRATOM SUKSA 5

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสุธรีรา โพธิ์เย็น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๒๕๕๒ สาขาหลักสูตรและการสอน
๐๒๒๒๑๖๔๖ พ.ศ. ๒๕๕๑
๓๗๒.๖๐๔๔
๘๗๖๓๗
๒๕๕๑

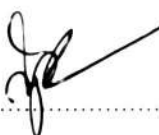
วิทยานิพนธ์ การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดย นางสุริรา โพธิ์เย็น

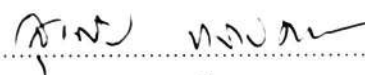
สาขา หลักสูตรและการสอน

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิศวง ธรรมพันทา
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัศวิทย์ เรืองรอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ หลาบมาลา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิศวง ธรรมพันทา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัศวิทย์ เรืองรอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับการแนะนำทางด้านเนื้อหาและกระบวนการทำ วิทยานิพนธ์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิศวง ธรรมพันทา ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครวิทย์ เรืองรอง กรรมการที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์วิโฬฐ์ วัฒนานามิตกุล และท่านสุรศักดิ์ หลาบมาลา ผู้วิจัยระลึกถึงความปรารถนาดีที่มีต่อศิษย์ให้และกราบขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างสูงมา ณ. โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ และอาจารย์สมพงษ์ ตั้งประยูรเลิศ ที่ได้ให้ความเมตตาช่วยให้คำแนะนำชี้แนะสถิติที่ใช้ในการวิจัยตลอดเวลา ในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย จนสามารถประยุกต์ความรู้ที่ศึกษามา ทำการผสมผสานในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มยุรี สุทธิเลิศอรุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลินดา เกณฑ์มา ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษกร ปั้นหุ่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชญ บ้างเขียว และ อาจารย์ศิริชัย เอี้ยวสอาด ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ที่ล่วงลับ และคุณพ่อ คุณพ่อกุศลใจ มดิชนวนวิรุฬห์ คุณกัลยา ศรีบุญเรือง ที่คอยให้กำลังใจ ความเมตตา และให้การสนับสนุนตลอดมา

สุธิดา โพธิ์เย็น

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะ
วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

DEVELOPMENT OF CREATIVE WRITING THROUGH THAI SKILL DRILL
EXERCISES FOR PRATOM SUKSA 5

บทคัดย่อ
ของ
นางสุจิตรา โพธิ์เย็น

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

พ.ศ. 2551

สุฐิรา โปธิเย็น. (2551). การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะ
 วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
 คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิศวง ธรรมพันทา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัครวิทย์ เรืองรอง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองเตยวิทยา โดยใช้หลักความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด ซึ่ง
 ประกอบด้วยความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ และปรัชญา
 การศึกษาพัฒนาการนิยม ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว
 พร้อมกับเกิดการพัฒนาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

การทดลองการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 38 คน สำหรับสถิติที่ใช้ในการ
 วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบฝึกทักษะในกลุ่มสาระ
 การเรียนรู้วิชาภาษาไทย หลังการทดลองใช้มีคะแนนเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 32.03 สูงกว่าก่อนการทดลอง
 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 19.18 แสดงถึงคุณภาพของแบบฝึกทักษะที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนสูงขึ้น

DEVELOPMENT OF CREATIVE WRITING THROUGH THAI SKILL DRILL
EXERCISES FOR PRATOM SUKSA 5

AN ABSTRACT
BY
SUTHIRA PHOYEN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education program in Curriculum and Instruction

At Bansomdejchaopraya Rajabhat University

2008

Suthira Phoyen (2008) Development of Creative Writing through Thai Skill Drill Exercises

for Pratom Suksa 5. Research For Master Degree Level Rajabhat Bansomdej Chaopraya University, The Committee, ASST. prof Supisawong Thamaphanna and ASST. prof. Akawit Rueng-rong

The objective of this research was to compare writing through Thai skill drill exercises for Pratom Suksa 5 Khlongtoeywittaya School based on Gilford's Theory which included originality, fluency, flexibility, elaboration, and progressivism. The research adopted one group pretest-posttest design. The sample group of 38 students were obtained through purposive sampling. Data were statistically analyzed in percentage and mean score.

The finding revealed that creative writing through Thai skill drill exercises contributed to posttest result of 32.03 higher than pretest result of 19.18.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	8
สาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	9
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย.....	10
มาตรฐานการเรียนรู้.....	12
ปรัชญาการศึกษา.....	13
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์.....	14
ความหมายของความคิดสร้างสรรค์.....	14
ทฤษฎีทางความคิดของกิลฟอร์ด.....	15

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์.....	18
ทฤษฎีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์.....	18
การส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.....	20
การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์.....	22
การเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	23
ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	23
ความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	23
ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	24
องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	25
แนวการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	26
ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	27
การประเมินผลเชิงสร้างสรรค์.....	27
การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	28
หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	30
ลักษณะของแบบฝึกที่ดี.....	31
รูปแบบของแบบฝึก.....	32
ประโยชน์ของแบบฝึก.....	34
การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ.....	36
การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ.....	36
ภูมิหลัง โรงเรียนคลองเตยวิทยา.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	42
การพัฒนาเครื่องมือการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	43
การตรวจคุณภาพของเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	51
ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	52
ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผลการวิจัย.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	63
ข้อเสนอแนะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	63
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	63
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	73
ภาคผนวก ข แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	81
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.....	91
แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	97
ภาคผนวก ค การแสดงค่าต่าง ๆ	111
ภาคผนวก ง ประวัติย่อผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 รูปแบบในการวิจัย	49
2 หน่วยการเรียนรู้ และเนื้อหาที่ใช้ในการสอน	49
3 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	53
4 ค่าเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์และค่าร้อยละของคะแนนก่อน และหลังการทดลอง ใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์	55
5 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ.....	56
6 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การเขียนประโยคจากคำหรือข้อความที่กำหนด...	56
7 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การเขียนสื่อสาร.....	57
8 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การใช้แบบฝึกทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวม.....	58
9 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง ใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์	58
10 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ โครงสร้างของหน่วยการเรียนรู้	112
11 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ โครงสร้างของแบบทดสอบ	113
12 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ โครงสร้างของแบบฝึกทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	113
13 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ โครงสร้างของแบบสังเกตพฤติกรรม.	114
14 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ โครงสร้างของแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน.....	114
15 ค่าความยากง่าย (P)	115
16 ค่าอำนาจจำแนก (r)	116

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 โครงสร้างของแบบฝึกที่ 1	33
2 โครงสร้างของแบบฝึกที่ 2	33
3 โครงสร้างของแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	34

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนการนำไปใช้พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545 : 47-41) ซึ่งนำไปสู่วิสัยทัศน์ของการเรียนการสอนภาษาไทยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่า ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารของคนในชาติ ใช้สื่อสารสร้างความเข้าใจกันและใช้ภาษาประกอบกิจการงานทั้งส่วนตน ครอบครัว และกิจกรรมในสังคมและประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ให้คนไทยทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความถนัด ตามความสนใจ ได้ทดลองปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง และบันทึกเรื่องราวจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และยังเป็นวัฒนธรรมของชาติ (กรมวิชาการ, 2545 : 3)

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อคนไทย โดยเฉพาะทักษะการเขียน การวางพื้นฐานการเขียนที่ดี จะส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านอื่นๆ อีกด้วย แต่การสอนทักษะการเขียนในระดับประถมศึกษาถือได้ว่าเป็นทักษะที่สอนได้ยากที่สุด เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ซับซ้อน ผู้เขียนต้องมีทักษะความสามารถย่อยๆ มากมายหลายด้าน เช่น ความสามารถในการหยิบจับปากกา ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมือกับสายตา การรู้วิธีการเขียนกลไกในการเขียน มีข้อมูลความคิดและสามารถในการจัดลำดับความคิด ตลอดจนความสามารถด้านการใช้ภาษา ทั้งยังต้องมีทักษะฟัง พูด อ่านและความคิดที่ดี (กรมวิชาการ, 2544 : 12) ผู้ที่จะเขียนได้ต้องผ่านการฟัง การพูด และการอ่าน ได้รับข้อมูลอย่างกว้างขวางจนมีประสบการณ์มากพอ จึงจะสามารถเขียนสื่อสาร ความรู้ ความคิดของคนให้ผู้อ่านเข้าใจ อีกทั้งการเขียนเป็นศิลปะประเภทหนึ่งที่เป็นหลักฐาน แสดงให้เห็นแนวความคิด ภูมิปัญญา จึงต้องอาศัยความสามารถในการใช้ภาษาเป็นสื่อมากขึ้น แม้ว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยาก แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า เราจะสอนทักษะการเขียนให้แก่เด็กเล็กๆ ไม่ได้ เราสามารถสอนได้ทุกระดับอายุ เพียงแต่เราต้องเข้าใจในกระบวนการของทักษะการเขียน เข้าใจพัฒนาการแห่งวัยและเลือกวิธีการ ตลอดจนกิจกรรมที่เหมาะสมมาให้แก่นักเรียนฝึก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 40)

ในการฝึกทักษะการเขียนนั้น นักเรียนจะต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ จึงจะมีความชำนาญในการเขียน การเขียนชนิดต่างๆ ถ้าจะเขียนให้ได้ดีและหลากหลาย ก่อนลงมือเขียนจะต้องคิด เพราะความคิดนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเขียนเป็นอย่างมาก จะทำให้เกิดสิ่งแปลกๆใหม่ๆ ความคิดที่ครูสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในผู้เรียน คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Guilford, 1967 : 3) ที่นำไปสู่การคิดและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ประกอบขึ้นจากความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ซึ่งเกิดจากการรวบรวมความรู้ที่ได้จากประสบการณ์และจินตนาการ แล้วเก็บสะสมไว้ในสมอง เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจะทำให้เกิดการตอบสนองออกมา (แสงระวี น้อยประสิทธิ์, 2539 : 12.-13) ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน จะช่วยให้พัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนแต่ละบุคคลถ่ายทอดออกมา โดยการเขียน ครูจึงต้องหาเทคนิค วิธีการที่จะปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีแนวทางในการคิดและพัฒนาความคิดของตน และถ่ายทอดออกมาถึงขั้นการเขียนสร้างสรรค์ ภาษาไทยเป็นภาษาที่ควรแก่การเรียนรู้ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงและดำเนินชีวิตร่วมกันได้อย่างเหมาะสมในสังคมไทย (กรมวิชาการ, 2546 : 10)

การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน มิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง คือสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยทักษะการเขียนถือว่าเป็นทักษะในการติดต่อสื่อสารที่สำคัญ เพื่อแสดงความรู้ ความคิด และความต้องการของผู้ส่งสาร ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ช่วยถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจของตนเองออกมาเป็นตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายของตนให้ผู้อื่นเข้าใจ (ปราณี สุรสิทธิ์, 2541 : 57) นอกจากนี้ยังใช้บันทึกความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่นๆ การเขียนนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะสามารถบันทึกเรื่องราววิชาความรู้ได้ในวงกว้างและยาวนานกว่าภาษาพูด จึงจำเป็นต้องมีการฝึกให้เกิดความชำนาญ โดยจะต้องฝึกเขียนคร่าวๆ ตามขั้นตอน โดยจะต้องฝึกตั้งแต่ยังเด็ก ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 ด้านการเขียน มาตรฐาน ท.2.1 กำหนดให้นักเรียนต้องเรียนเกี่ยวกับการเขียนอย่างเป็นทางการ อันประกอบด้วย การเขียนสื่อสาร การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ การเขียนรายงาน และการเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มวิชาทักษะ ซึ่งเป็นพื้นฐานทางวิชาการและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้อื่นๆ ด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 39) การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องเน้น การพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้ง 5 ด้าน คือ การฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียนเท่าๆกัน ความก้าวหน้าของทักษะหนึ่ง

จะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะอื่นๆ (สายสมร ตาเต, 2548 : 2) ซึ่งได้กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเริ่มพัฒนาจากการฟัง เมื่อฟังเข้าใจก็สามารถพูดได้ และหลังจากนั้นจึงค่อยๆเรียนรู้ เพื่อจะอ่านและเขียนต่อไป ทั้งนี้เพราะ ทักษะทั้งสองประการหลัง ต้องอาศัยทักษะการฟังและการพูดเป็นพื้นฐาน การเขียนเป็นการเปลี่ยนแปลงคำพูดเป็นสัญลักษณ์ และการอ่านก็เป็นกระบวนการที่กลับกัน คือแปลสัญลักษณ์ที่เขียนเป็นคำพูด ดังนั้นการฝึกทักษะทางภาษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และต้องฝึกฝนให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เพราะหน้าที่สำคัญที่สุดของภาษาก็คือการสื่อสาร การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องคล่องแคล่วจะเกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่หลักสูตรกำหนด เพราะยึดเนื้อหาเป็นหลักและยึดครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้การเรียนการสอนไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม (กรมวิชาการ, 2545 : 1) ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญประโยชน์ของสิ่งที่เรียน เกิดความเบื่อหน่ายต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด ส่งผลถึงทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ (อัญชลี สารรัตน์, 2542: 27)

โรงเรียนคลองเตยวิทยา เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองเตยวิทยา ปรากฏว่า ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังบกพร่องในทักษะการเขียนและการคิดเชิงสร้างสรรค์ (เอกสารวิชาการ โรงเรียนคลองเตยวิทยา 2549 : 5) ซึ่งประเมินได้ว่ามีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด จากการศึกษานโยบายพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย ปี พ.ศ. 2545 – 2554 ของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ทุกฝ่ายสนับสนุนให้ผู้สอนได้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ที่เน้นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านเขียนและฝึกคิดโดยเน้นการปฏิบัติจริงให้กับผู้เรียน การใช้กระบวนการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยแบบฝึกและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น(บุวธิดา จันภักดี, 2550 : บทคัดย่อ) เพราะแบบฝึก สื่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว เกิดการพัฒนาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สมมติฐานในการวิจัย

1. การสร้างและการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองใช้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จะมีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 38 คน ของโรงเรียนคลองเตยวิทยา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 4.1 ตัวแปรอิสระ คือ แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 4.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 ถึงวันที่ 23 มกราคม 2552 โดยสอนสัปดาห์ละ 20 ครั้ง วันละ 1 ชั่วโมง จำนวน 20 ชั่วโมง

เนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในหน่วยการเรียนรู้ 10 หน่วยการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาที่ตรงกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระภาษาไทย สาระที่ 2 ด้านการเขียน มาตรฐาน ท.2.1 ซึ่งมีสาระดังนี้

- 1) กระเช้าสีดา เป็นการแต่งนิทานที่ส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2) ฟ้าใสใจกระจก เป็นการฝึกการใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน
- 3) มีวิชาเหมือนสินค้า เป็นการฝึกการย่อความ
- 4) การสื่อสารส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกกล้าแสดงความคิดเห็น โดยการเล่าข่าวประจำวัน
- 5) บุคคลในชุมชนส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ โดยใช้บุคคลในชุมชนเป็นต้นแบบ

ในการคิด วิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแบบอย่างในอนาคตของนักเรียน

- 6) คำพังเพย เป็นการฝึกการเขียนเรื่องจากคำพังเพย
- 7) จินตนาการของฉัน ฝึกการแต่งนิทานจากจินตนาการ
- 8) ระหว่างเธอและฉัน ฝึกการใช้สำนวน และภาษาที่ถูกต้อง

9) สะพานรักที่ถักทอ ฝึกการเขียนเรียงความ

10) ค่ายไทยล้วนหมายรักษาสามัคคี ฝึกการใช้สำนวน

นียมศัพท์เฉพาะ

1. **แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยที่เน้นสาระการเรียนรู้เรื่องการเขียนคำที่มีความหมายคล้ายกันและการแต่งนิทาน ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ และถูกจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญาพัฒนาการนิยม ทฤษฎีทางความคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้อง

2. **ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์** หมายถึง การเขียนที่เกิดจากความสามารถที่แต่ละคนแสดงออกมา เป็นความคิดที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบ โดยอาศัยประสบการณ์และจินตนาการ การกลั่นกรองอย่างลึกซึ้ง จนสามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจนและงดงามทั้งถ้อยคำและใจความสำคัญของงานเขียน โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบดังนี้

2.1 **คิดริเริ่ม** หมายถึง ความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น

2.2 **คิดคล่องแคล่ว** หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว และมีปริมาณมากในเวลาจำกัด

2.3 **คิดยืดหยุ่น** หมายถึง ความสามารถในการคิดได้หลายทิศทาง หลายประเภท หลายชนิด หลายกลุ่ม และคำตอบไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มและประเภทเดียวกัน

2.4 **คิดละเอียดลออ** หมายถึง ความสามารถในการคิดในรายละเอียดที่นำมาตกแต่งความคิดครั้งแรก ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. **แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียน** หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก

4. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนคลองเตยวิทยา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

5. **ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 80/80** หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดเพื่อใช้วัดประสิทธิภาพของแบบฝึก ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ผลรวมเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบฝึก โดยคิดเป็นค่าร้อยละ 80

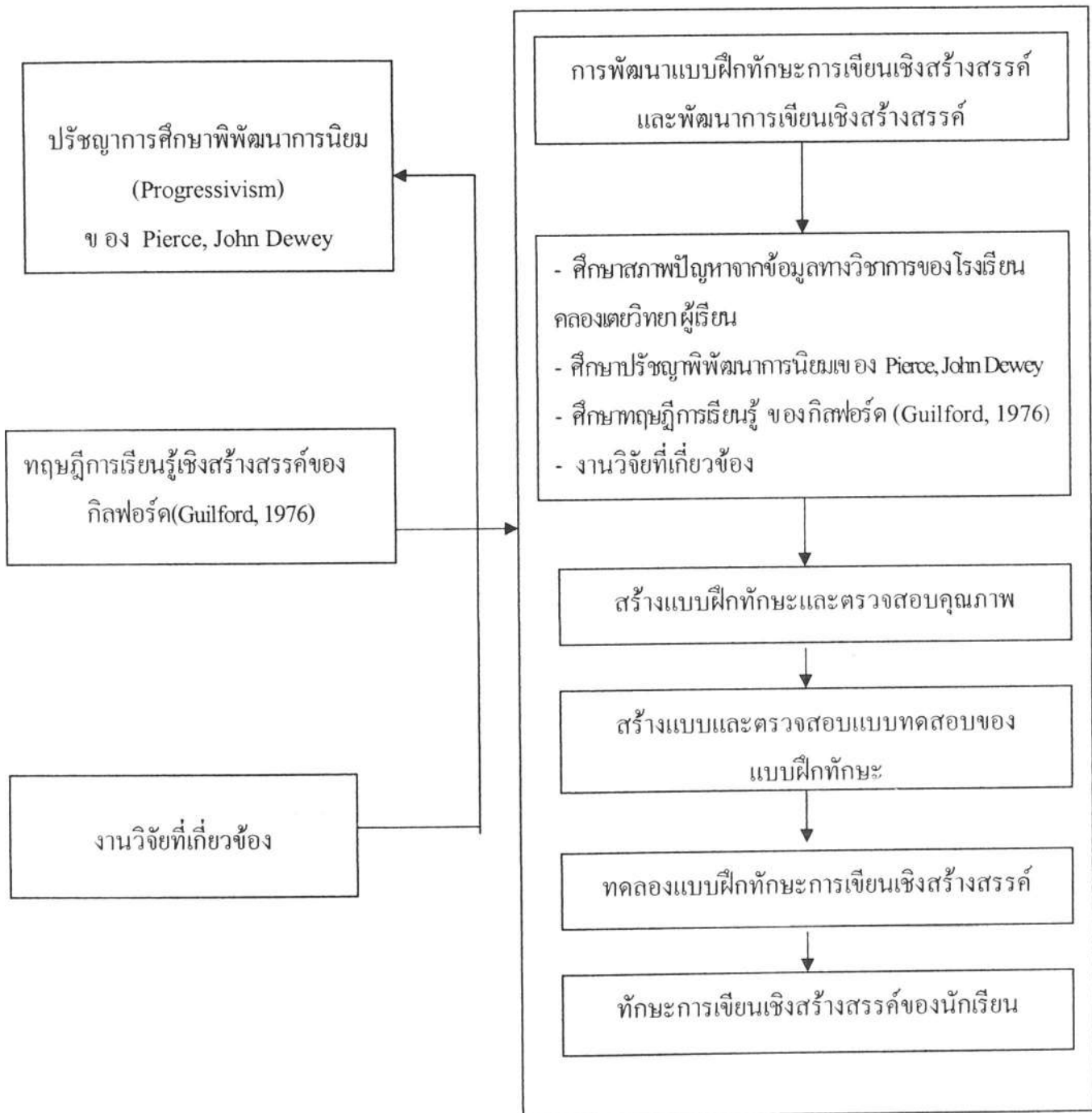
80 ตัวหลัง หมายถึง ผลรวมเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังใช้แบบฝึก โดยคิดเป็นค่าร้อยละ 80

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

จะได้แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยที่มีคุณภาพดีขึ้น เพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองเตยวิทยา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในเขตกรุงเทพอื่น ๆ

กรอบความคิดในการวิจัย

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยได้ใช้ปรัชญาการศึกษา กลุ่มพัฒนาการนิยม และทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด (Guilford, 1976) เป็นแนวทาง ในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมนิยม
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์
5. การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
6. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
7. ภูมิหลังโรงเรียนคลองเตยวิทยา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษา เพื่อพัฒนาความคิดผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดให้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกัน การสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปแบบของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ภาษาวรรณคดีและวรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้ถูกต้องสละสลวยตามหลักภาษาอ่านวรรณคดีที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และสั่งสมมายาวนาน และอ่านวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิตที่จะทำให้ทิวทัศน์และโลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสังคมในอนาคต รวมถึงการศึกษาภูมิปัญญาทางภาษาในท้องถิ่นต่าง ๆ

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มภาษาไทย และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรและจัดการเรียนให้

สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานอาชีพ
5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดี และวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
8. มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

สาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ลักษณะของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นกรอบและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยของสถานศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มวิชาอื่น ๆ สถานศึกษาจะนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศตามมาตรฐานการเรียนรู้ ลักษณะสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีดังนี้

1. กำหนดสาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (Strand) ซึ่งเป็นแก่นความรู้ทางภาษาที่ผู้สอนต้องนำไปขยายรายละเอียดและจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม

2. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละสาระ เพื่อระบุสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนและสมรรถฐานที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ อันเป็นคุณภาพของผู้เรียนที่ผู้สอนจะยึดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้

3. กำหนดหลักสูตรเป็นช่วงชั้น ทั้งมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทุกช่วงชั้น มิใช่เฉพาะช่วงชั้นที่จะสอนเท่านั้น เพื่อเห็นภาพการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. กำหนดเวลาเรียนตามความเหมาะสมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

กำหนดเวลาเรียนเป็นรายปี ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายภาค และเป็นหน่วยกิต ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเวลาเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณ ร้อยละ 50 (เวลาเรียนตลอดปี 800-1,000 ชั่วโมง) เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้และวางทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่านเขียนและการคิดคำนวณ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นหลักสูตรมาตรฐาน (Standard-Based Curriculum) และมีลักษณะเป็นหลักสูตรสมรรถฐาน (Competency-Based Curriculum) กล่าวคือ หลักสูตรจะมีสาระการเรียนรู้ (Strand) เป็นกลุ่มเนื้อหาและทักษะที่จะต้องสอนแต่ละสาระการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ (Standard) เป็นตัวกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษา แต่ละมาตรฐานการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmark) เป็นสมรรถฐานที่ผู้เรียนเรียนจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้น จะต้องมีความรู้ความสามารถ ในการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นข้อกำหนดคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนที่ครูจะจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและความสามารถดังกล่าว ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกำหนดสาระการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานเนื้อหา (Content Standard) ซึ่งส่วนมากจะเขียนเป็นความคิดรวบยอด กำหนดเนื้อหาการสอนและมาตรฐานการปฏิบัติ (Performance Standard) กำหนดคุณสมบัติที่เป็นความสามารถการปฏิบัติงานและคุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นจะกำหนดความรู้ หลักการให้เกิดความคิดระดับสูง มีทักษะและกระบวนการ และมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งครูจะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนสู่ชีวิตจริงและสู่สังคมภายนอก และเป็นแนวทางการประเมินผลเพื่อพิจารณาความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นพัฒนาเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาเองให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและชุมชน และยังเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและยังใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขณะเดียวกันหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพของสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพ นอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ให้เข้าสู่มาตรฐานที่กำหนด และผู้ปกครองยังใช้มาตรฐานตรวจสอบผลการเรียนของบุตรหลานของตนได้อีกด้วย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีดังนี้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลัง ของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และ ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และ ชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่กำหนดไว้เป็นแนวทาง ให้แต่ละช่วงชั้นนำไปกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยจึงเสนอเฉพาะ มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ในช่วงชั้นที่ 2 คือ ป.4 -6 โดยมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นจะต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพ ดังนี้

1. อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น
2. เข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การเปรียบเทียบ อ่านจับประเด็นสำคัญ รายละเอียดของเรื่อง แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความ จาก การอ่าน
3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์และใช้การอ่านเป็น เครื่องมือในการพัฒนาตน
4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์

5. เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจงการปฏิบัติงานและรายงาน เขียนเรื่องราวจากจินตนาการและเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง จดบันทึก ความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ

6. สรุปความ วิเคราะห์เรื่องที่ฟังที่ดู และเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิต

7. สนทนา ได้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ พูดวิเคราะห์ เรื่องราว พูด ต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน

8. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

9. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย

10. ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์

11. ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่า และนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิต

12. ท่องจำหรือยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าทางความคิด และนำไปใช้ในการพูดและการเขียน

13. แต่งกาพย์และกลอนง่าย ๆ

14. เล่านิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น

15. มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

16. มีนิสัยรักการอ่าน และการเขียน

จากจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนดและสาระการเรียนรู้ กลุ่มภาษาไทยนำมา กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ได้ดังนี้

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้

1. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ ชี้แจงการปฏิบัติงาน การรายงาน เขียนจดหมายสื่อสารได้เหมาะสมกับโอกาสและจุดประสงค์ เขียนเรื่องราวจากจินตนาการหรือเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

2. มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียนและการศึกษาค้นคว้า โดยใช้ทักษะการเขียนจดบันทึก ข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ นำวิธีการของแผนภาพความคิดมาพัฒนางานเขียน และการรายงานและเขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์อย่างมีมารยาททางสังคม

สาระที่ 2 : การเขียน

1. การเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง การวางสระและวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักการเขียน คำไทย
2. การเลือกใช้คำเขียนเป็นประโยค และเรื่องราวตรงตามความหมาย
3. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนตัวหัวัดแกมบรรจงและการเขียนตามคำบอก
4. การเขียนเรียงความ ย่อความ การเขียนเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง และเรื่องราวจากจินตนาการ
5. การเขียนจดหมายถึงญาติผู้ใหญ่ จดหมายถึงเพื่อน บันทึกประจำวัน บันทึกข้อมูลความรู้จากการอ่าน การเขียนชี้แจงการปฏิบัติงาน การเขียนรายงาน การกรอกรายงานต่าง ๆ ได้เหมาะสมแก่โอกาสและจุดประสงค์
6. การเขียนคำคล้องจองและแต่งคำประพันธ์อย่างง่าย ๆ
7. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน โดยการเตรียมการเขียน การกำหนดรูปแบบโครงเรื่อง เนื้อหา การใช้แผนภาพความคิด องค์ประกอบการเขียน การยกร่าง การตรวจทาน การปรับปรุงแก้ไข และเขียนเรื่องให้สมบูรณ์
8. การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ทักษะการเขียน จดบันทึกข้อมูล การรายงานความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกต
9. การเขียนสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์
10. การใช้เลขไทย
11. มารยาทการเขียน โดยใช้ภาษาสุภาพ รับผิดชอบในสิ่งที่เขียน และอ้างอิงแหล่งที่มา
12. การปลูกฝังนิสัยรักการเขียน โดยการจดบันทึกจากการสังเกต จากการอ่าน จากประสบการณ์และเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ

ปรัชญาการศึกษา

ปรัชญาการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนอย่างลึกซึ้ง ในฐานะที่เป็นหลักหรือเหตุผลของการคิดและการกระทำต่าง ๆ ในด้านการจัดการศึกษา การจัดหลักสูตร และการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้นำปรัชญาการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังนี้

ปรัชญาสาขาพัฒนาการนิยม (Progressivism)

ทิสนา เขมมณี (2545 : 26) ปรัชญาสาขาพัฒนาการนิยม เป็นปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาของโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อการจัดการศึกษาในสหรัฐอเมริกา ปรัชญานี้เน้นว่าประสบการณ์ของมนุษย์เป็นที่มาของความรู้ ทุกสิ่งในโลกจะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นความรู้ที่เป็นความจริง แน่นนอน ย่อมเป็นไปได้ยาก ผู้นำปรัชญานี้ได้แก่ ปีแอร์ (Charles S. Pierce) และได้รับการ

เผยแพร่ให้กว้างขวางขึ้น โดย เจมส์ (William James) จนได้รับความนิยมสูงสุดเมื่อ คิวอี้ (John Dewey) ได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการศึกษา

ปรัชญาสาขานี้ให้ความสนใจอย่างมากต่อการ “ปฏิบัติ” หรือ “การลงมือกระทำ” ซึ่งหลายคนอาจเข้าใจผิดว่า นักปรัชญากลุ่มนี้ไม่สนใจหรือให้ความสำคัญของ “การคิด” สนใจแต่การกระทำเป็นหลัก แต่ที่จริงแล้ว ความหมายของปรัชญานี้คือ “การนำความคิดให้ไปสู่การกระทำ” นักปรัชญาในกลุ่มนี้เห็นว่า ถ้าพึ่งเพียงการคิดไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต การดำรงชีวิตที่ดี ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคิดที่ดี และการกระทำที่เหมาะสม คิวอี้ได้นำแนวคิดนี้ไปทดลองและประยุกต์ใช้ในการศึกษา เขาได้เสนอแนะการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำ “learning by doing” เขาได้ทดลองให้เด็กเรียนรู้จากการกระทำในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กได้รับอิสระในการริเริ่มความคิดและลงมือกระทำตามที่คิด ซึ่งเป็นแนวที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้น คิวอี้ยังเน้นความสำคัญของประชาธิปไตย จริยธรรม ศาสนา และศิลปะอีกด้วย ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาตามปรัชญานี้ จึงเน้นการปลูกฝังการฝึกฝนอบรมในเรื่องดังกล่าว โดยการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเรียนรู้จากการคิด การลงมือกระทำและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

สรุปได้ว่าแนวคิดและความเชื่อทางปรัชญาการศึกษา มีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดปรัชญาทางการศึกษา พัฒนาการนิยามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของหลักสูตร และสังคม แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นสมรรถภาพด้านหนึ่งของสมอง มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

แสงระวี น้อยประสิทธิ์ (2539 : 12; อ้างถึงใน Guilford. 1971) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถของบุคคลในการคิด เป็นความคิดออกเนกนัย (Divergent Thinking) คือ ความคิดหลายทิศทาง หลายแง่มุมที่จะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ และแนวทางในการแก้ปัญหา ตลอดจนนำความคิดไปประยุกต์ใช้กับงานต่าง ๆ และยังสามารถอธิบายเพิ่มเติมความคิดออกเนกนัยว่า ประกอบด้วยความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

แสงระวี น้อยประสิทธิ์ (2539 : 12; อ้างถึงใน Torrence. 1962 :16) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ คือความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ผลิตผลหรือสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่รู้จักมาก่อน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะเกิดจากการรวบรวมความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์ แล้วรวบรวมความคิดเป็นลักษณะเฉพาะภายในตัวบุคคลที่จะสามารถคิดได้หลายแง่หลายมุม ผสมผสานจนได้ผลงานใหม่ซึ่งถูกต้องสมบูรณ์กว่า (แสงระวี น้อยประสิทธิ์ 2539 : 13; อ้างถึงใน Wallach and Kogan. 1965 : 13- 20) ได้กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กล่าวคือเมื่อระลึกสิ่งใดได้ก็จะเป็นแนวทางให้ระลึกถึงสิ่งอื่นอันต่อกันเป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นโต๊ะก็ทำให้นึกถึงเก้าอี้ เป็นต้น สิ่งที่ระลึกออกมาต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่เก็บสะสมไว้ในสมองของคนเมื่อสิ่งเร้ามากระตุ้นก็จะตอบสนองออกมา ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการอันหนึ่งอยู่ระหว่าง สิ่งเร้ากับการตอบสนอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการคิดสิ่งที่แปลกใหม่ และสามารถคิดได้หลายทิศทาง และหาความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าได้ในแง่มุมต่าง ๆ กันโดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่มาจัดแปลงให้เกิดความคิดแปลกใหม่ต่อเนื่องกันไป สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

ทฤษฎีทางความคิดของกิลฟอร์ด

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ มักเข้าใจและมุ่งเน้นไปที่ความคิดริเริ่ม ซึ่งแท้จริงแล้วความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยลักษณะความคิดอื่น ๆ ด้วย มิใช่เพียงแต่ความคิดริเริ่มเพียงอย่างเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตามความคิดริเริ่มก็จัดเป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดการเริ่มต้นขึ้น แต่ความสำเร็จของการสร้างสรรค์ ก็จำเป็นต้องอาศัยลักษณะความคิดอื่น ๆ ประกอบด้วย (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2543 : 44) และจากทฤษฎีทางความคิดของกิลฟอร์ด (Guilford,1967 : 46-48) ได้อธิบายความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทางซึ่งประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) ความละเอียดละออ (Elaboration)

ความคิดริเริ่ม (Originality)

ความคิดริเริ่ม คือ ลักษณะความคิดแปลกใหม่ ซึ่งแตกต่างจากความคิดปกติ โดยอาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้นมา เช่น การคิดเครื่องบินได้สำเร็จก็ได้แนวคิดจากการทำเครื่องร่อน เป็นต้น ความคิดริเริ่มจึงเป็นลักษณะความคิดที่แตกต่างจากความคิดเดิมและอาจไม่เคยมีใครนึกหรือคิดมาก่อน ความคิดริเริ่มจำเป็นต้องอาศัยลักษณะความกล้าคิด กล้าลอง เพื่อทดสอบความคิดของตน ความคิดริเริ่มมักจำเป็นต้องอาศัยความคิดจินตนาการควบคู่ไปด้วย และหากว่าเป็นความคิดจินตนาการการประยุกต์คือ ไม่ใช่ความคิดเพียงอย่างเดียวก็จำเป็นต้องคิดสร้างผลงานจึงเป็นสิ่งคู่กัน ตัวอย่างเช่น ความคิดเรื่องการบินในอดีตนั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ จนพี่น้องตระกูล

ไรที่ใคร่เริ่มจนสามารถคิดประดิษฐ์เครื่องบินได้สำเร็จ ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการนำความรู้เดิมมาดัดแปลง และประยุกต์ให้เป็นสิ่งใหม่ ความคิดริเริ่มมีหลายระดับ ซึ่งอาจเป็นความคิดครั้งแรกที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครสอน แม้ความคิดนั้นจะมีผู้อื่นคิดไว้ก่อนแล้วก็ตาม อารี รังสินันท์ (2532 : 29 - 31) ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดริเริ่มนี้ว่า เด็กที่มีความคิดริเริ่มสูงจะมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีอารมณ์ขัน ช่างสังเกต ชอบทดลอง และไม่คล้อยตามความคิดของผู้อื่นง่าย ๆ ความคิดริเริ่มประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1.1 ลักษณะทางกระบวนการ คือ เป็นกระบวนการคิดและสามารถแตกความคิดเดิมไปสู่ความคิดใหม่ที่ไม่ซ้ำของเดิม

1.2 ลักษณะของบุคคล คือ เป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์ของตัวเอง มีความเชื่อมั่น กล้าคิด กล้าแสดงออก และมีสุขภาพจิตดี พร้อมทั้งจะเผชิญหรือเสี่ยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ

1.3 ลักษณะทางผลิตภัณฑ์ คือ เป็นผลที่เกิดจากความคิดริเริ่ม เป็นผลงานแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน มีคุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม

ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)

ความคิดคล่องแคล่ว คือ ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำในเรื่องเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่วนั่นเอง ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันหรือคล้ายกันได้ในเวลาจำกัด ความคิดคล่องทางการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการใช้วลีหรือประโยค กล่าวคือ สามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ และความคิดคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดสิ่งที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วฉับไว ความคิดคล่องแคล่วในการคิดมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหา เพราะในการแก้ปัญหาก็ต้องแสวงหาคำตอบหรือวิธีแก้ไขหลายวิธีและต้องนำวิธีเหล่านั้นมาทดลองจนกว่าจะพบวิธีการที่ถูกต้องตามที่ต้องการ ความคิดคล่องแคล่วนับว่าเป็นความสามารถอันดับแรกเพื่อคัดสรรให้ได้ความคิดที่ดีและเหมาะสมที่สุด จึงจำเป็นต้องคิดให้ได้อย่างหลากหลาย และแตกต่างกัน และนำความคิดที่ได้ทั้งหมดมาพิจารณาเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้แนวความคิดที่ดีที่สุด และประโยชน์สูงสุด จึงนับได้ว่าความคิดคล่องแคล่วเป็นความสามารถเบื้องต้นที่จะนำไปสู่ความคิดที่มีคุณภาพหรือความคิดสร้างสรรค์ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างรวดเร็วและปริมาณคำตอบนั้นไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกันในเวลาจำกัดแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1 ความคล่องแคล่วด้านภาษาหรือถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว

2 ความคล่องแคล่วทางการโยงความสัมพันธ์ (Association Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกัน หรือคล้ายกันให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในเวลาที่กำหนด

3 ความคิดคล่องแคล่วในด้านการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการใช้วลีหรือประโยค โดยการนำถ้อยคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิด สิ่งที่ต้องการได้ภายในเวลาที่กำหนด โดยการคิดหลาย ๆ วิธี แล้วเลือกวิธีที่ดีที่สุด

ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)

ความยืดหยุ่นในการคิด คือ ประเภทหรือแบบความคิดแบ่งออกเป็นความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดได้หลายอย่างโดยอิสระ เช่นคนที่มีความยืดหยุ่นในด้านนี้ จะสามารถคิดถึงประโยชน์ของสิ่งของว่า มีอะไรบ้างได้หลายอย่าง ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้อย่างจำกัด และความยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา คนที่มีความยืดหยุ่นในด้านนี้จะคิดได้หลากหลาย และไม่ซ้ำเกี่ยวกับการดัดแปลงเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสามารถในการหาคำตอบได้หลายประเภทหรือหลายทิศทาง แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลายอย่าง อย่างอิสระ

2 ความคิดยืดหยุ่นด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลากหลาย และสามารถคิดดัดแปลงสิ่งหนึ่งไปหลายสิ่งได้ เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาอย่างหลากหลายด้วยวิธีที่ไม่ซ้ำแบบกัน เป็นความคิดที่เสริมความคิดคล่องแคล่วให้มีคุณภาพมากขึ้น

ความละเอียดลออ (Elaboration)

ความคิดละเอียดลออ คือ ความประณีตพิถีพิถัน เป็นความสามารถในการตกแต่งรายละเอียด การสังเกต เห็นในสิ่งที่คนอื่นไม่เห็น มีการคิดรายละเอียด พร้อมกับอธิบายให้เห็นภาพพจน์ได้อย่างชัดเจน และเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในการสร้างผลงานที่มีความแปลกใหม่เป็นพิเศษ

จากความเชื่อและแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทฤษฎีทางความคิดของกิลฟอร์ด คือความคิดหลายทิศทาง หลายทาง หลายแง่ หลายมุม คิดได้อย่างกว้างไกล ซึ่งประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความยืดหยุ่นในการคิด และความละเอียดลออ ลักษณะนี้จะนำไปสู่ความคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ อาจเกิดจากการบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์เดิมแล้วเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ ซึ่งผลของความคิดสร้างสรรค์นั้นไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ระดับโลกเสมอไป เป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความละเอียดลออจัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่ง ขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ขึ้น

หลักความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด มุ่งไปที่ความสามารถของบุคคลที่จะคิดได้รวดเร็ว กว้างขวาง และมีความคิดริเริ่มถ้ามีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เกิดความคิดนั้น ๆ สิ่งเร้าที่จะกระตุ้นให้เกิดความคิดนั้นมีอยู่ 4 ชนิด คือ

1. รูปร่าง (Figural)
2. สัญลักษณ์ (Symbolic)

3. ภาษา (Semantic)

4. พฤติกรรม (Behavioral)

องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

กิลฟอร์ดและฮอฟเนอร์ (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร 2538 : 32; อ้างถึงใน Guilford and Hopefner 1971: 125 - 143) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์เพิ่มเติมและพบว่าความคิดสร้างสรรค์ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 8 องค์ประกอบ คือ

1. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)
2. ความคิดริเริ่ม (Originality)
3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)
4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)
5. ความไวต่อปัญหา (Sensitivity of Problem)
6. ความสามารถในการให้นิยามใหม่ (Redefinition)
7. ความซึมซาบ (Penetration)
8. ความสามารถในการทำนาย (Prediction)

จากที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้คนสามารถคิดได้หลายทิศทาง และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการแก้ปัญหาอันสลับซับซ้อนภายในสังคมที่กำลังเป็นอยู่ในทุกวันนี้

ทฤษฎีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์

พฤติกรรมที่เป็นความคิดสร้างสรรค์นั้น กิลฟอร์ด (Guilford.1967 : 60 - 66) ได้จัดไว้ในมิติหนึ่งของโครงสร้างของสมรรถภาพทางสมอง (Structure of Intellectual Theory) อธิบายถึงความสามารถทางสมองของมนุษย์ ในลักษณะ 3 มิติ (Three dimension mode) ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านกระบวนการหรือวิธีการคิด (Operations) หมายถึง กระบวนการคิดทางสมองแบบต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การรู้การเข้าใจ (Cognition) หมายถึง ความสามารถรู้จักและเข้าใจเมื่อเห็นสิ่งเร้าต่าง ๆ และสามารถบอกได้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร เช่น เมื่อเห็นอักษร ก ก็บอกได้ว่าเป็น ก.ไก่ และ ก เป็นอักษรตัวแรกในภาษาไทย

1.2 การจำ (Memory) หมายถึง ความสามารถเก็บสะสมรวบรวมความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ที่รู้จักไว้ และสามารถระลึกออกมาได้ตามต้องการ เช่น การจำบ้านเลขที่

1.3 การคิดแบบอนกนัย (Divergent Thinking) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่กำหนดให้ โดยไม่จำกัดจำนวน และข้อมูลที่สร้างขึ้นใหม่นี้จะมี

ส่วนของสิ่งเร้าเดิมอยู่ด้วย เช่น ให้บอกคำที่ขึ้นต้นด้วย ร และลงท้ายด้วย น มาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ก็สามารถบอกได้ ซึ่งมีคำว่า รุน รั้น ร้อน ฯลฯ หรือสามารถที่จะตอบสนองสิ่งเร้าหลายแง่หลายมุมที่ต่างกันออกไป เช่น ให้บอกประโยชน์ของหนังสือพิมพ์มาให้มากที่สุด ถ้าบอกได้มากและแปลกที่สุด และมีเหตุผลถือว่ามีความคิดอเนกนัย และกิลฟอร์ดกล่าวว่า การคิดแบบอเนกนัยก็คือความคิดสร้างสรรค์นั่นเอง

1.4 การคิดแบบเอกนัย (Convergent Thinking) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถลงสรุปข้อมูลต่าง ๆ ได้ถูกต้องที่สุดและดีที่สุดจากข้อมูลที่กำหนดให้ เช่น ให้บอกจำนวนถัดไปของ 5, 8, 11 ... คือจำนวนใด ก็สามารถบอกได้ว่าคือ 14

1.5 การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลในการตัดสินใจ ประเมินผลจากข้อมูลที่กำหนดให้ และสรุปได้ว่าข้อมูลใดที่มีลักษณะสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดให้

มิติที่ 2 ด้านเนื้อหา (Contents) เป็นข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นสื่อในการคิดด้วยประสาทสัมผัสทั้งหลายแล้วแยกแยะเพื่อรับรู้ ประกอบด้วยข้อมูล 4 แบบ คือ

2.1 ภาพ (Figural) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรมที่จะรับรู้และระลึกได้ เช่น ภาพ เสียง เป็นต้น

2.2 สัญลักษณ์ (Symbolic) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่อยู่ในรูปเครื่องหมาย เช่น ตัวอักษร ตัวเลข เป็นต้น

2.3 ภาษา (Semantic) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่อยู่ในรูปของถ้อยคำที่มีความหมายต่าง ๆ กัน เช่น ตายาย ตี รัก หรือบางอย่างอาจจะไม่อยู่ในรูปของถ้อยคำก็ได้ เช่น ภาษาใบ้

2.4 พฤติกรรม (Behavioral) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปกิริยาอาการของมนุษย์ที่สามารถสังเกตเห็น ทั้งเจตคติ การคิด การรับรู้ เช่น การพยักหน้า ฯลฯ

มิติที่ 3 ด้านผลการคิด (Products) หมายถึง ผลของกระบวนการคิดที่เกิดจากสมองได้รับข้อมูลจากเนื้อหา และตอบสนองต่อข้อมูลนั้นในด้านกระบวนการคิด แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

3.1 หน่วย (Unit) หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัว และแตกต่างจากสิ่งอื่น เช่น นก ม้า ปลา เป็นต้น

3.2 จำพวก (Class) หมายถึง กลุ่มของหน่วยต่าง ๆ ที่มีลักษณะบางประการร่วมกันเช่น คน สุนัข ปลาพะยูน จัดอยู่ในจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

3.3 ความสัมพันธ์ (Relation) หมายถึง การเชื่อมโยงของผลที่ได้จากการจับคู่เข้าด้วยกัน โดยอาศัยลักษณะบางอย่างเป็นเกณฑ์ อาจจะอยู่ในรูปหน่วยกับหน่วย จำพวกกับจำพวก เช่น พระคู่กับวัด คนคู่กับบ้าน นกคู่กับรัง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับที่อยู่อาศัย

3.4 ระบบ (System) หมายถึง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผลที่ได้หลาย ๆ คู่เข้าด้วยกัน อย่างมีระเบียบแบบแผน เช่น ระบบเลขคู่ เลขคี่ เป็นต้น

3.5 การแปลงรูป (Transformation) หมายถึง การปรับปรุง ให้คำนิยามใหม่ การขยายความ การตีความ หรือการจัดองค์ประกอบของข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่กำหนดให้เสียใหม่ ให้มีรูปร่างต่างไปจากเดิม

3.6 การประยุกต์ (Implication) หมายถึง การคาดหวัง หรือทำนายบางอย่างจากข้อมูลที่กำหนดให้

การส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ทอร์เรนซ์ (อารี รังสินันท์, 2532: 76 - 77; อ้างถึงใน Torrance, 1959) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กถามและให้ความสนใจต่อคำถามและคำถามที่แปลก ๆ ของเด็ก พ่อแม่หรือครู ไม่ควรมุ่งที่คำตอบที่ถูกแต่เพียงอย่างเดียว เพราะในการแก้ปัญหาแม้เด็กจะใช้วิธีใด เสียบบ้างก็ควรยอมรับ อย่างไม่ก็ตาม ควรกระตุ้นให้เด็กได้วิเคราะห์ ค้นหาเพื่อพิสูจน์การเดาโดยใช้การสังเกตและประสบการณ์ของเด็กเองด้วย

2. ตั้งใจฟังและเอาใจใส่ต่อความคิดแปลก ๆ ของเด็กด้วยใจเป็นกลาง เมื่อเด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องใด แม้จะเป็นความคิดที่ยังไม่เคยได้ยินมาก่อน ผู้ใหญ่ก็อย่าเพิ่งตัดสินและติรอนความคิดนั้น แต่รับฟังไว้ก่อน

3. กระตุ้นหรือรับต่อคำถามที่แปลก ๆ ของเด็กด้วยการตอบคำถามอย่างมีชีวิตชีวา หรือชี้แนะให้เด็กหาคำตอบจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4. แสดงและเน้นให้เด็กเห็นว่าความคิดของเด็กนั้นมีคุณค่า และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เช่น จากภาพที่เด็กวาด อาจให้นำไปเป็นภาพปฏิทิน บัตร ส.ค.ส. เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ และมีกำลังใจที่จะคิดสร้างสรรค์ต่อไป

5. กระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้โอกาสและเตรียมการให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และยกย่องเด็กที่พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูอาจเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะและลดการอธิบายลง เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองมากขึ้น

6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ หรือค้นคว้าอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ โดยไม่ต้องใช้วิธีบังคับด้วยคะแนน การสอบ หรือการตรวจสอบ

7. พึงระลึกว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก ต้องใช้เวลาและพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

8. ส่งเสริมให้เด็กใช้จินตนาการของตนเองและยกย่องชมเชย เมื่อเด็กมีจินตนาการที่แปลกกว่าผู้อื่น

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวเด็กทุกคน และสามารถส่งเสริมให้พัฒนาได้ โดยการสอน ฝึกฝน อบรม นอกจากนี้ควรสร้างบรรยากาศและจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งฮารี ริงสันท์ (2532: 126- 127) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไว้ดังนี้

1. การให้อิสระ การส่งเสริมความเป็นอิสระทางด้านความคิดและการกระทำทำให้เด็กมีโอกาสเลือกคิด ตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นและผู้ใหญ่ยอมรับการตัดสินใจของเด็ก หากจะไม่ใช่เป็นการถูกต้องก็ควรคอยชี้แนะให้แนวทางที่ถูกต้อง ด้วยวิธีการประนีประนอม ยืดหยุ่นและปรับให้เหมาะสม ไม่ใช่การบีบบังคับ ขู่เชิญและใช้อำนาจบังคับให้เด็กยอมทำตาม ต้องสนับสนุนให้เด็กกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และสามารถคิดสร้างสรรค์ได้

2. การสร้างความเชื่อมั่น ความเชื่อมั่นในตนเอง มักจะมีส่วนสนับสนุนให้เด็กประสบความสำเร็จได้มาก ผู้ใหญ่พึงแสดงความชื่นชมในสิ่งที่เด็กปฏิบัติ พยายามส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จตามความสามารถ ขณะเดียวกันการให้รางวัล ชมเชย ให้กำลังใจซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. การตอบคำถาม ความอยากรู้อยากเห็น เป็นลักษณะที่สำคัญของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ เด็กจะแสดงออกด้วยการร้องคั่น ทดลอง ซักถาม ผู้ใหญ่ไม่ควรดุหรือว่ากล่าว แต่ควรกระตุ้นหรือชี้แจงแสดงความสนใจต่อคำถามและนอกจากตอบคำถามแก่เด็กแล้ว ควรหาทางกระตุ้นให้เด็กคิดหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่ง ที่ช่วยต่อเนื่องความคิดของเด็กให้พัฒนาขึ้น และขณะเดียวกันพ่อแม่ควรถามเด็กด้วยคำถามที่ทำให้เกิดคำตอบที่หลากหลาย การให้อิสระและไม่เคร่งครัดกับเด็ก ทำให้เด็กกล้าเล่นและทำตามที่ตนคิด

4. การรู้จักช่วยตนเอง การฝึกให้เด็กรู้จักช่วยตนเองตามวัยด้วยการลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง จะทำให้เด็กมีลักษณะที่มุ่งความสำเร็จสูง มีความพยายามมานะบากบั่น ไม่ยอมแพ้ต่อสิ่งใดง่าย ๆ หรือที่เรียกว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์

โรเจอร์ (จินดา กิจพูนวงศ์. 2537 : 18 - 19 ; อ้างถึงใน Rogers. 1959: 78 - 80) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถบังคับให้เกิดขึ้นได้ แต่สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ โรเจอร์ ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. จัดให้มีภาวะที่ปลอดภัยทางจิต โดยคำนึงถึงกระบวนการ 3 ประการ ได้แก่

1.1 ยอมรับในคุณค่าของเด็กแต่ละคน เคารพในความคิดเห็นและเชื่อมั่นในตัวเด็กอย่างไม่มีเงื่อนไข

1.2 สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่มีการวัดและประเมินผล เพื่อทุกคนทำงานด้วยความสบายใจ ไม่ต้องห่วงหรือวิตกว่าจะได้คะแนนไม่ดี ทำให้รู้สึกเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออกทั้งความคิดและการกระทำอย่างสร้างสรรค์

1.3 มีความเข้าใจในผลงาน โดยเฉพาะการสร้างสรรค์สิ่งแปลก ๆ

2. จัดให้มีภาวะที่มีเสรีในการแสดงออก เช่น การพูด การแสดงออก หรือการทำสิ่งที่มีลักษณะแปลกใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวเด็กทุกคนสามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการสอน ฝึกฝน อบรมโดยพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ทางอ้อมคือการสร้างบรรยากาศ และการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งห้องเรียน โรงเรียน และที่บ้าน ลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์นั้นมีความช่างสังเกต อยากรู้อยากเห็น ชักถามสิ่งที่สงสัย กล้าแสดงออก มีจินตนาการ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีอารมณ์ขันอยู่เสมอ ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ โดยการส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเสรี

การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

จินดา กิจพูนวงศ์ (2537 : 25 - 26) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์แต่ละฉบับ จะวัดองค์ประกอบเดียวหรือให้คะแนนแบบเดียว (Single score) เช่น ถ้าจะวัดความคล่องแบบทดสอบที่ใช้วัด ก็จะให้คะแนนตามจำนวนคำตอบที่ผู้สอบตอบได้ ตัวอย่างเช่น แบบทดสอบประโยชน์ของอิฐ (Brick Uses) ที่ถามว่า อิฐใช้ทำอะไรได้บ้าง ถ้านักเรียนตอบว่า ใช้ก่อกำแพง ก่อผนังบ้าน ถมที่ ปาปูนฯ ทำค้อนตอกตะปู คำตอบเช่นนี้จะได้คะแนนความคล่อง 5 คะแนน ถ้าจะวัดองค์ประกอบด้านอื่น เช่น ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดประณีตก็จะสร้างแบบทดสอบขึ้นใหม่อีกต่างหาก และถ้ามีความจำเป็นต้องใช้แบบทดสอบฉบับเดิม แต่ต้องการวัดองค์ประกอบด้านอื่นอีก จะมีคำชี้แจงไว้ชัดเจน เช่น ใช้แบบทดสอบ Brick Uses วัดองค์ประกอบด้านความคล่องไปแล้ว แต่ต้องการนำไปวัดความคิดยืดหยุ่น ก็จะมีคำชี้แจงในการให้คะแนนไว้ว่าเป็นแบบทิศทางที่ต่างกันและวงเล็บไว้ต่อจากชื่อแบบทดสอบ เช่น Brick Uses (Shifts) ถ้าวัดความคล่องก็จะเป็น Brick Uses (Fluency) ฉบับแรกนั้นจะให้คะแนนตามจำนวนกลุ่มคำตอบ (Category) หรือทิศทางของคำตอบ ยกตัวอย่างคำตอบอิฐ ก่อกำแพง ก่อผนัง ถมที่ ปาปูนฯ ตอกตะปู จะได้ความคิดยืดหยุ่น 4 คะแนน เพราะคำตอบ ก่อกำแพง และก่อผนัง เป็นคำตอบที่จัดอยู่ในกลุ่มหรือทิศทางเดียวกัน จึงให้คะแนนเป็น 1 คะแนน ในแง่ของความคิดริเริ่มนั้น กิตฟอร์ดมองเห็นความคิดริเริ่มเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. คำตอบที่แปลกไม่ซ้ำคนอื่นหรือซ้ำกันน้อยให้คะแนนโดยตรวจนับความถี่ของคำตอบของนักเรียนในกลุ่ม ถ้าคำตอบใดมีความถี่สูง คือมีนักเรียนตอบกันมากก็ให้คะแนนคำตอบนั้นเป็น 0 แต่ถ้ามีความถี่น้อยตามสัดส่วนก็จะได้ 1 2 3 และ 4 แล้วแต่จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ที่ไม่ชัดเจนได้ดี ดูจากจำนวนในคำตอบที่นักเรียนตอบถูก
3. ความฉลาดลึกซึ้ง ดูความฉลาดในแง่การตอบที่ต่างไปและลึกซึ้งไปกว่าคำตอบที่เฉลยไว้

การเขียนเชิงสร้างสรรค์

ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ศศิธร สุทธิแพทย์ (2530 : 2) ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นผลมาจากการพัฒนาการเขียนที่โดยปฏิบัติกันอยู่เป็นประจำให้เป็นการเขียนในระดับสูงขึ้น นอกจากจะเป็นการสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจแล้ว ยังต้องมีศิลปะในการสร้างคำและข้อความ ใช้ความคิดจินตนาการสร้างผลงานใหม่ขึ้น โดยมีได้ลอกเลียนแบบผู้ใด ผู้เขียนจะมีความเป็นตัวของตัวเองในการคิดหารูปแบบใหม่ ๆ ใช้ภาษาแปลกหรือภาษาสละสลวยโดยไม่สร้างความจำเจ ซึ่งมีความแปลกใหม่หมุนเวียนกันเข้ามาได้ขาด ดังนั้นนอกจากโลกจะมีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มนุษย์รู้จักวิทยาการใหม่ ๆ ในทางศิลปะภาษา เรายังมีการถ่ายทอดความคิดที่แปลกใหม่เพื่อความเพลิดเพลินและสร้างสติปัญญาแก่ผู้อ่านด้วย

กรรณิการ์ พวงเกษม (2531 : 33) กล่าวว่า ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของคนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวย ประทับใจผู้อ่าน ผู้ฟัง และให้ความรู้สึกลงในทางเพลิดเพลินใจ และระดับสติปัญญาไปในตัว

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532 : 2) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการ และประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน จากที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่เกิดจากความสามารถที่แต่ละคนแสดงออกมา เป็นความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำกับของใคร โดยอาศัยประสบการณ์และจินตนาการกลั่นกรองอย่างลึกซึ้ง จนสามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจนและงดงามทั้งการใช้ถ้อยคำ ความคิดอันเป็นเนื้อหาแก่นสารและใจความสำคัญของงานเขียน

ความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2531 : 34) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้รู้จักระบายความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในทางสร้างสรรค์ และเข้าใจแนวคิดของผู้อื่น
2. เพื่อให้เข้าใจเห็นคุณค่าและชื่นชมศิลปะ วรรณคดี ดนตรี ตลอดจนกิจกรรมทางวัฒนธรรม สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ได้
3. เพื่อให้มีความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม
4. ครูจะต้องช่วยส่งเสริมการสังเกต การสร้างเรื่อง และการเขียนที่ชัดเจนเป็นรายบุคคล ด้วยการออกความเห็นและชมเชยส่วนที่ดี
5. เด็กจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ จากสิ่งที่ครูให้บนกระดานดำ
6. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการอภิปรายร่วมกัน จะช่วยพัฒนาทักษะในการเขียนได้มากกว่าการให้เขียนแต่เพียงอย่างเดียว

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ว่า เพื่อให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างเสรี ส่งเสริมให้เด็กได้สร้างสรรค์ผลงานทางวรรณคดี พัฒนาความสามารถทางภาษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยพัฒนาบุคลิกภาพและให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ประภาศรี สีหอำไพ (2531 : 1 – 3) ได้กล่าวถึงลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. มีแนวการเขียนเป็นลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ ผู้เขียนควรมีข้อสังเกต ประสบการณ์ความนึกคิด ความเห็นหรือจินตนาการเป็นของตนเอง การเขียนแบบย่อความ เรียงความ เขียนข่าวรายงาน ถอดคำประพันธ์ การแปล ไม่จัดว่าเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2. มีความแปลกใหม่และมีความสามารถในการแสดงออก ผู้เขียนทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพตามที่ตนต้องการได้ ด้วยการใช้ถ้อยคำที่เป็นลายลักษณ์อักษร งานเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นการสื่อความหมายในท่วงทำนองที่แปลกใหม่ ตามสำนวนลีลาของผู้เขียน งานเขียนที่เกิดจากจินตนาการ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย ล้วนแต่อยู่ในลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้งสิ้น

3. การเขียนสร้างสรรค์ มิได้หมายเฉพาะความเรียงเชิงศิลปะในรูปร้อยแก้วเสมอไปคุณภาพของงานอยู่ที่ความสามารถของผู้เขียนที่มีศิลปะในการเขียนอย่างแท้จริงจนถึงระดับกวีนิพนธ์ได้

4. ในงานเขียนประเภทร้อยกรอง นอกจากจะเสนอแนวคิด เค้าโครงเรื่องที่แปลกใหม่แล้ว อาจไม่ยึดฉันทลักษณ์ตามรูปแบบคำประพันธ์เดิม

5. ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา งานเขียนสร้างสรรค์มิใช่เพียงแต่จะเสนอสิ่งแปลกใหม่หรือให้ความเพลิดเพลินเท่านั้น ควรจะให้อ่านได้คิดและจินตนาการตามไปด้วยพิจารณาญาณ ทำให้เกิดความรูสึกนึกคิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ก่อให้เกิดความเรื่องปัญญาและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 7) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า ควรจะประกอบด้วย

1. ให้ความแปลกใหม่
2. ใช้ภาษาคมคาย กะทัดรัด
3. สามารถเร้าความรู้สึกของผู้อ่านหรือผู้ฟังได้
4. เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมคือให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิตและ

ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจออกมา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่มีความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ มีศิลปะในการแสดงออกทางภาษาและความคิดที่ก่อให้เกิดปัญญาหรือช่วยให้ผู้อ่านเกิดความคิดที่ดีงาม รวมทั้งสามารถเขียนโน้มน้าวให้ผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตาม และสะท้อนใจตามงานเขียนที่มีลักษณะเชิงสร้างสรรค์ตามไปด้วย

องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

อุทธรณ์ ปิ่นประชาสรร (อุทธรณ์ ปิ่นประชาสรร, 2538 : 15; อ้างถึงใน West, 1973: 267 – 271) ได้กล่าวว่า การเขียนทั้งหลายนั้นเป็นการสร้างสรรค์ ถ้าหากว่าเราจะรู้จักเขียนสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมา ถึงแม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นสิ่งเก่า ความคิดเก่า แต่ถ้านำมาแสดงออกในรูปแบบใหม่ เสริมความคิดใหม่เข้าไป มีการแสดงออกใหม่ ๆ ทางจินตนาการ ผลงานนั้นก็จะเป็งานเขียนใหม่ที่สมบูรณ์ ขอแต่เพียงให้ผลงานนั้นมาจากตัวของเราเอง ด้วยความซาบซึ้งลึกลับ มิได้เป็นการลอกเลียนแบบใคร และมีใช้เพื่อการสื่อสารกันโดยทั่วไปเท่านั้น โดยมีองค์ประกอบของการเขียนสร้างสรรค์อยู่ 4 อย่างคือ

1. ความจริงใจ เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก เพราะงานเขียนใด ๆ ถ้าขาดความจริงใจแล้วจะทำให้ค่าของงานเขียนนั้นด้อยลงไปมาก ผู้เริ่มฝึกการเขียนหลายคนพยายามที่จะเขียนให้มีความสั้น ๆ เขียนเป็นบรรทัด ๆ ลงมา ไล่สัมผัสและจังหวะวรรคตอนลงตามความเห็นเหมาะสม แต่ถ้าขาดความจริงใจ ข้อเขียนนั้นจะดูขัด ๆ รูปแบบก็จะดูจะไม่เหมาะสมกับข้อเขียนนั้น ส่วนเนื้อความจะดูไม่สมจริงขึ้นมาทันที ผู้เขียนเองจะสับสนในการเขียนทั้งใจความสำคัญที่ควรจะกล่าวถึง คงมีแค่ส่วนประกอบย่อยที่ไม่สามารถทำให้อ่านประทับใจได้

2. อารมณ์ การเขียนสร้างสรรค์ที่ดีนั้น ผู้เขียนต้องให้ความสนใจในการเสนอข้อเท็จจริงน้อยกว่าการเสนอจินตนาการ ทักษะคิด และอารมณ์ความรู้สึก การบรรยายที่ให้ข้อมูลละเอียดลออ แต่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่าการพรรณนาจึงไม่ใช่การเขียนสร้างสรรค์ เพราะเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านคิดถึง ความน่าเชื่อถือและความสมจริง แต่การพรรณนานั้นเป็นการทำให้ผู้อ่านรู้สึกด้วยอารมณ์ แล้วพยายามจินตนาการให้กว้างไกลออกไป แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่า การเขียนบรรยายจะเป็นการเขียนสร้างสรรค์ไม่ได้ ขึ้นอยู่กับผู้เขียนจะ ใช้ความสามารถทางศิลปะภาษา ทำให้เป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

3. ความคิดริเริ่ม คนแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะของตนเองมีความนึกคิดและความสามารถอยู่ในคนผิดแผกแตกต่างกันออกไป ต้องพยายามค้นพบความคิดแปลกใหม่เพื่อสร้างผลงานใหม่ ๆ ออกมาอย่างมีวิวัฒนาการหรือพยายามลอกเลียนแบบผู้อื่น เพราะ “ความริษยาเป็นความเขลาและการลอกเลียนแบบเป็นการฆ่าตัวตาย” คนที่ประสบความสำเร็จคือคนที่นับถือตนเองสูง รู้จักคิด และรู้จักสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่ในทางที่เป็นประโยชน์

4. การสร้างประสบการณ์ การเขียนสร้างสรรค์ต้องการประสบการณ์มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการเขียน ถ้อยคำเป็นสัญลักษณ์แทนเสียงและเสียงนั้นจะใช้แทนประสบการณ์ ต้องไม่ใช่คำที่เป็นนามธรรมมากเกินไป เพราะนามธรรมไม่สามารถให้ความรู้สึกแก่ผู้อ่านได้เท่าที่ควร ผู้เขียนจะเพิ่มเติมบทสนทนาใช้ภาษาและเสียงของภาษาถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ไปสู่ผู้อ่านด้วยวิธีใดก็ได้ ให้ผู้อ่านเกิดภาพขึ้นในความนึกคิดและติดตามเรื่องไปโดยตลอด เมื่อเขาอ่านเรื่องของเรา ต้องให้เขารู้สึกว่าเขาได้รับสาระไปสร้างประสบการณ์ใหม่ได้ ไม่ควรใช้วิธีการจำเจอยู่แต่ในแบบเดิม ใช้ความคิดเดิม แม้จะเป็นประสบการณ์เดิมของผู้เขียนก็ตาม เพราะสิ่งนั้นไม่ใช่การเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความจริงใจในการเขียน แสดงความคิดจินตนาการแปลกใหม่มีลักษณะเฉพาะตน ใช้สำนวนภาษาที่สละสลวย น่าอ่าน ให้ผู้อ่านมีความรู้สึกล้อยตาม มีคุณค่าทางอารมณ์และสติปัญญาแก่ตนเองและสังคม

แนวการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์

อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรรค์ (2538 : 20 – 21) ได้เสนอแนวทางการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้เป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นจงใจ เป็นขั้นที่ให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ ครูต้องพยายามสร้างความรู้สึกล้นให้นักเรียนอยากเขียน
2. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องที่น่าสนใจ ขั้นนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. ขั้นเขียน ขั้นนี้นักเรียนเขียนเรื่องของตนเองสนใจอย่างอิสระ
4. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นจากเรื่องที่เขียน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้วให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่าน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดแนวคิดเพิ่มขึ้น
5. ขั้นติดตามผลกิจกรรมบางอย่างที่เหมาะสม เช่น เขียนเรื่องที่ต่อเนื่องกัน หรือต้องแก้ไขข้อบกพร่องบางอย่าง

อริ พันธุ์ณี (2540 : 130 - 131) ได้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทยไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมเขียนเรื่องจากภาพ
2. กิจกรรมเขียนเรื่องต่อจากข้อความที่ให้มา และตั้งชื่อเรื่องที่เขียน
3. กิจกรรมเขียนประโยคอธิบายภาพ
4. กิจกรรมเขียนแสดงความคิดเห็น อภิปรายข่าวที่ได้อ่าน
5. เขียนนิทานโดยใช้คำที่กำหนดมา
6. เขียนคำใหม่ให้มีลักษณะร่วมเหมือนคำที่ให้มาและเป็นคำที่มีความหมาย
7. นำคำที่กำหนดให้มาแต่ละประโยคที่มีความหมายให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
8. เขียนคำให้คล้องจองกับคำที่ให้มา
9. เขียนคำใหม่ให้ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะแรกของคำที่กำหนด และเป็นคำที่มีความหมาย
10. เขียนแสดงความรู้สึกล้นจากภาพที่ได้เห็น
11. กิจกรรมทางภาษาในลักษณะต่าง ๆ

การส่งเสริมการแสดงออกด้านความรู้สึกล้นนึกคิด ย่อมช่วยพัฒนาความคิดในการเขียน บ่งบอกถึงพื้นฐานแห่งจิตใจได้ดี เด็กเองก็จะรู้สึกว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่ยากนัก การส่งเสริมโดยให้กำลังใจจากครู และการช่วยเหลือแนะนำย่อมมีความสำคัญยิ่ง นอกจากลักษณะงานที่ควรส่งเสริมการเขียนที่ให้โอกาสเด็ก

ได้แสดงออกโดยการคิดอย่างอิสระ มีลักษณะใกล้เคียงระหว่างการแสดงออกตามความต้องการ และความรู้สึกนึกคิดก็คือความปรารถนาที่อยากจะเป็น หรือความใฝ่ฝันของเด็กนั่นเอง

ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ฉวีวรรณ จินตพล (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. 2538 : 25; อ้างถึงใน ฉวีวรรณ จินตพล: 2528: 61 - 62) กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. เป็นการฝึกทักษะและพัฒนาการใช้ภาษา ในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของเด็ก
2. เป็นการช่วยให้เด็กรู้จักคำศัพท์มากขึ้น ก่อให้เกิดความฉลาดในการเลือกใช้ถ้อยคำสำนวน วลี ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน มีชีวิตชีวาแก่ผู้อ่านและเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน
3. เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เป็นการช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนมากขึ้น จากการเขียนแสดงความรู้สึก นึกคิดและปัญหาของเด็ก
5. การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้มีความนับถือ ยอมรับตนเอง ภูมิใจในตนเองและรู้จักยอมรับผู้อื่น
6. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กมีความรู้ เกิดความซาบซึ้งในผลงานและวรรณคดีที่มีคุณค่าต่าง ๆ ซึ่งจะเป็ประสบการณ์สะสมของเด็กที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป
7. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ จะเป็นการฝึกให้เด็กใช้ความสังเกตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมความรู้สึกที่ติดต่อกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญญาและความรู้สึกอันดีงามต่อเพื่อนมนุษย์สิ่งมีชีวิตในโลกนี้
8. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นงานที่สนุกสนาน ทำท่าย สร้างความเชื่อมั่นให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

สรุปการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ ความสามารถของตนเองตามระดับสติปัญญา สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ได้ดี ช่วยให้เกิดกำลังใจ ความภาคภูมิใจเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สนใจการเรียนยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้ครูสามารถสังเกตพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนได้ และสามารถหาหนทางช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรรหาวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ มากกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น

การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กองวิชาการ (2538 : 199, 212) ได้เสนอหลักการในการให้คะแนนการเขียนไว้ ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง สอดคล้องกับชื่อเรื่อง การสื่อได้ใจความ ถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนอย่างมีเอกภาพ
2. ความคิดแปลกใหม่ หมายถึง ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบหรือไม่ได้ลอกเลียนผู้อื่นมาเป็นความคิดของผู้เขียนเอง หรือดัดแปลงมาอย่างแยกคายด้วยภูมิปัญญาของตนเอง

3. การใช้ภาษา ใช้ถ้อยคำสำนวนถูกต้องเหมาะสมกับบุคคล ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือยและต้องเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน

4. สามารถเร้าความรู้สึกของผู้อ่าน อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความปิติยินดีความพิศวง ความสงบ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

5. การเรียงลำดับความคิด เหตุการณ์อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กันไม่สับสนวุ่นวาย

6. เป็นประโยชน์โดยตรง หรือโดยอ้อม เช่น ให้ข้อคิดเป็นคติในการดำรงชีวิต ชี้ให้เห็นคุณโทษ แนะนำให้คนรู้จักสังเกต พิจารณาสິงต่าง ๆ โดยแยกคาย ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจในลักษณะของบันเทิงนาการ

วีระวัฒน์ วัฒนา (2542 : 90 - 91) ได้เสนอเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนบรรยายภาพ 20 คะแนนแยกพิจารณา ดังนี้

1. การแสดงออก หมายถึง การเสนอความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ เป็นความนึกคิดของตนเอง แสดงความรู้สึก ความเข้าใจอย่างเสรี โดยกำหนดคะแนนเป็น 5 คะแนน

2. การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การลำดับความคิดให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กำหนดคะแนนเป็น 5 คะแนน

3. การเสนอเรื่อง หมายถึง การเสนอเรื่องอย่างน่าสนใจ สอดคล้องกับชื่อเรื่อง กำหนดคะแนนเป็น 4 คะแนน

4. การใช้ภาษา หมายถึง ความชัดเจนในการใช้ภาษาสื่อความตามที่ต้องการ ได้ถูกต้องตามเหตุการณ์ของเรื่อง กำหนดคะแนนเป็น 3 คะแนน

5. เนื้อหาสาระ หมายถึง การเสนอความรู้ที่เป็นความจริงทั่ว ๆ ไป เหมาะสมกับชื่อเรื่อง ได้ใจความมีความยาวพอเหมาะกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ กำหนดคะแนนเป็น 3 คะแนน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เทียบธรรม และควรประเมินให้ครอบคลุมถึงความสามารถทุก ๆ ด้านของนักเรียนผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็น 5 ด้าน คือ แนวความคิด การเชื่อมโยงความคิด เนื้อเรื่อง การใช้ภาษา รูปแบบ

การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

หลักการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก การเขียนทุกรูปแบบ จำเป็นที่จะต้องอาศัยการฝึกฝนอยู่เสมอ แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝน และพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แบบฝึกยังเป็นสิ่งเร้าให้

นักเรียนสนใจ และอยากฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยิ่งขึ้นดังที่ พรรณี ช. เจนจิต (2528: 167) ได้กล่าวถึง การนำจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในการสอนว่า “การใช้หลักความใกล้ชิด เป็นสิ่งเร้าที่จะสร้างความพอใจให้กับนักเรียน การฝึกหัด จะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจำได้อย่างคงทน” กล่าวเป็นข้อ ได้ดังนี้

1. หลักความใกล้ชิด การใช้สิ่งเร้า และการตอบสนองที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่นักเรียน
2. หลักการฝึกหัด คือการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ
3. กฎแห่งผลคือ การให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตน ได้แก่ การเฉลยคำตอบให้นักเรียนทราบผลการทำงานอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการสร้างความพอใจแก่นักเรียน

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2536: 65 - 73) กล่าวถึง การสร้างแบบฝึกว่า ต้องยึดตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ความถนัด ความสามารถและความสนใจทางภาษาแตกต่างกัน ก่อนสอนควรมีการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กก่อน เด็กที่มีความสามารถสูงก็ให้การสนับสนุนให้มีทักษะสูงขึ้น ส่วนเด็กคนใดมีทักษะต่ำ ก็พยายามสอนซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ
2. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการเขียนได้คล่องแคล่วชำนาญ ก็เพราะมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือฝึกกระทำด้วยตนเอง จึงเป็นโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด
3. การเรียนจากการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกฝนเป็นกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ (Thorndike) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฝึกฝน หรือกระทำซ้ำ ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาดี มีความรู้ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดี ถ้าผู้เรียนได้ฝึกฝน ได้ใช้ภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น
4. กฎแห่งผล (Law of effect) นักเรียนได้เรียนแล้ว ย่อมต้องการทราบผลการเรียนของตนว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นเมื่อมีงานให้นักเรียนทำ ครูควรรีบตรวจและคืนนักเรียนโดยเร็ว ผู้เรียนจะมีความพึงพอใจที่ได้รับผลการเรียน
5. กฎการใช้และไม่ได้ใช้ (Law of Use and Disuse) ภาษาเป็นวิชาทักษะต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ จึงจะคล่องแคล่วและชำนาญ ถ้าเรียนแล้วไม่ได้ใช้นาน ๆ ก็ลืมหรือมีทักษะไม่ดีเท่าที่ควร
6. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งเร้าเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจเรียน ตั้งใจฝึกฝน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ดังที่ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528: 240 - 243) กล่าวถึงแรงจูงใจที่ใช้ในการสอนภาษาไทย ว่า ครูควรสร้างแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก เช่น การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมประกอบการเรียนและการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ

ที่น่าสนใจ สนุกสนานเมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจภายนอกแล้ว แรงจูงใจภายในก็จะเกิดขึ้น ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนอยากที่จะร่วมกิจกรรมและอยากศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ ที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยมีครูผู้สอนช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เร้าให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่จะใฝ่รู้ กระตือรือร้น ตื่นตัว เกิดความตั้งใจเรียนและทำงานให้สำเร็จขึ้น

สุจริต เพียรชอบ (2531:137 - 138) ได้กล่าวถึงกฎการเรียนรู้ โดยการฝึกฝนของThorndike มาใช้ในการสอนทักษะว่า “ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้ พร้อมทั้งฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ โดยการทำแบบฝึกหัดจะช่วยให้มีทักษะในการใช้ภาษาดีขึ้น ในการฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ถ้านักเรียนได้ฝึกบ่อยๆจะเกิดผลดีแก่นักเรียนในแง่ของการฝึกคิดสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้ ความคิดประสบการณ์ของตนเองออกมาในรูปของการเขียน การเสริมแรง เป็นจิตวิทยาที่ใช้มากในการเรียนการสอน เพราะทำให้ผู้เรียนรู้เกิดความสุขและแสดงพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงนั้นซ้ำอีก ตามที่ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ การกระทำใด ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงอัตราความเข้มของการตอบสนองจะมีโอกาสสูงขึ้น ดังที่ กฤษณา สักดิ์ศรี (2530:143 - 151) กล่าวถึง การให้รางวัลและการลงโทษตามความเหมาะสม ให้นักเรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเอง เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น

สรุปว่า การเสริมแรงที่สอดคล้องกับความสำเร็จของผู้เรียน นับเป็นแรงจูงใจที่มีความหมายต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางกิริยาท่าทาง คำชม คะแนน รางวัลย่อมทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจที่จะเรียน มีผลต่อการเรียนรู้และทัศนคติที่ดีต่อการเขียนดีขึ้นด้วย

หลักในการสร้างแบบฝึก

หลักการสร้างแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญ เพราะแบบฝึกที่ดีจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีจึงจำเป็นต้องสร้างให้มีคุณภาพ ได้มีนักการศึกษาเสนอหลักการสร้างแบบฝึกไว้หลายท่าน ดังนี้

พรณธิภา อ่อนแสง (2532: 48) กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกว่า ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา
3. ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก
 - 3.1 ศึกษาปัญหาในการเรียนการสอน
 - 3.2 ศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและจิตวิทยาพัฒนาการ
 - 3.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา
 - 3.4 ศึกษาลักษณะของแบบฝึก
 - 3.5 วางโครงเรื่องและกำหนดรูปแบบของการฝึกให้ครบตามที่กำหนด
 - 3.6 เลือกเนื้อหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาบรรจุในแบบฝึกให้ครบตามที่กำหนดไว้

ริเวอร์ (River. 1970: 103 - 104) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอสมควรในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไป เนื่องจากแบบฝึกทำขึ้นเพื่อการสอนมิใช่ทำขึ้นเพื่อทดสอบ

2. แต่ละแบบฝึกควรใช้ประโยชน์เพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่ ๆ กับสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว
4. ประโยคที่ใช้ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ
5. คำศัพท์และประโยคควรเป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน
6. เป็นแบบฝึกที่ให้นักเรียนได้ใช้ความคิด
7. ควรมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากหลักการสร้างแบบฝึกดังกล่าว จะเห็นว่า มีวิธีการสร้างแบบฝึกหลายวิธีและสอดคล้องกัน พอสรุปได้ดังนี้ ครูควรจัดบรรยากาศให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แบบฝึกควรมีหลากหลายรูปแบบ โดยจัดลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อให้เด็กเข้าใจง่าย ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ควรกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก และควรมีจุดประสงค์ คำชี้แจง และขั้นตอนที่ชัดเจนในการฝึกปฏิบัติด้วย ซึ่งผู้วิจัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการสร้างแบบฝึกสำหรับเด็กมีองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

ริเวอร์ (1968: 97 - 105) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอสมควร ในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ
2. แต่ละบทควรฝึกโดยใช้แบบประโยคหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ
5. ประโยคและคำศัพท์ควรเป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันของนักเรียน
6. เป็นแบบฝึกที่ให้นักเรียนใช้ความคิดด้วย
7. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนมาแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวัน

บาร์เน็ต (Barnett. 1969: 11) กล่าวว่า “แบบฝึกที่ดีควรมีข้อเสนอแนะการใช้ที่ชัดเจนควรให้มีความเลือกตอบทั้งแบบตอบจำกัดและแบบตอบอย่างเสรี คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมาเป็น ไม่ควรยาวเกินไป และยากแก่การเข้าใจ ถ้าต้องการให้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบและมีความหมายแก่ผู้ทำ

ไพรัตน์ สุวรรณแสน (จิรพา จันทะเวียง. 2542: 43; อ้างอิงจาก ไพรัตน์ สุวรรณแสน.ม.ป.ป.) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ดังนี้

1. เกี่ยวกับบทเรียนที่ได้เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยและความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจ คำชี้แจงหรือคำสั่งต้องกะทัดรัด
4. ใช้เวลาเหมาะสม คือ ไม่ให้เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นที่น่าสนใจและท้าทายความสามารถ

กฤติยา เรวัต (2538: 47) สรุปลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และระดับชั้นของผู้เรียน ครูควรคำนึงถึงจิตวิทยาและความพร้อมของนักเรียน แบบฝึกควรมีคำชี้แจงและตัวอย่างสั้น ๆ ครูควรสร้างแบบฝึกหลาย ๆ รูปแบบ และใช้เวลาฝึกที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้น พอสรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีควรมีองค์ประกอบดังนี้คือ ต้องบอกถึงจุดประสงค์ของการฝึกที่แน่นอน ต้องมีคำสั่งและคำอธิบายพร้อมทั้งตัวอย่างที่ชัดเจน มีขั้นตอนในการฝึกเพื่อฝึกให้เด็กทำงานอย่างเป็นระบบ เนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน น่าสนใจ มีความหลากหลาย เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน มีระยะเวลาในการฝึกที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เช่น วุฒิภาวะความพร้อม ความสนใจ การใช้ถ้อยคำควรเลือกให้เหมาะกับวัยของนักเรียน สามารถรู้ความสนใจให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจที่จะฝึกทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเสรี ท้าทายความรู้ความสามารถของนักเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหาและก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

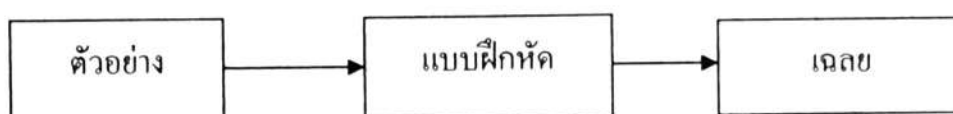
รูปแบบของแบบฝึก แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนที่ใช้ฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว รูปแบบที่ใช้ในการฝึกทักษะนั้นมีหลายรูปแบบ โดยมีผู้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบของแบบฝึก ไว้ดังนี้

Furner (1973:130 - A) ได้เสนอลำดับขั้นการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้คือ

1. ชื่นงูใจ เป็นขั้นให้ความรู้เรื่องที่น่าสนใจ ครูต้องสร้างความรู้สึกลงให้นักเรียนอยากเขียน
2. ชื่นแลกเปลี่ยนความคิดในเรื่องที่สนใจ ขั้นนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดแนวคิดเพิ่มขึ้น
3. ชื่นเรียน ขั้นนี้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ
4. ชื่นแลกเปลี่ยนความคิดจากเรื่องที่เขียน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้วให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดเพิ่มขึ้น

5. **ขั้นตอนติดตามผลกิจกรรมบางอย่างที่เหมาะสม เช่น เขียนเรื่องที่ต่อเนื่องกัน หรือต้องแก้ไขข้อบกพร่องบางอย่าง**

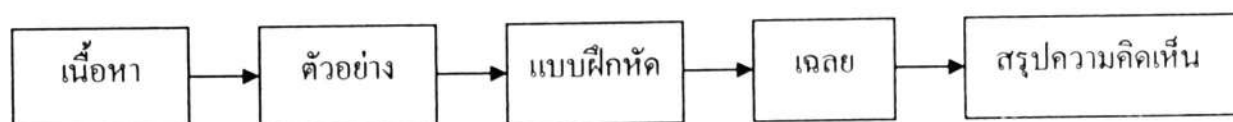
มานะ สกฤตภักดิ์ (2521 อ้างถึงใน วัชรีย์ ขำวิจิตร, 2542: 36) กล่าวถึงแบบฝึกตามรูปแบบของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (reduced instructional time หรือ RIT) ว่ามี 2 รูปแบบ คือ แบบที่ 1 คือ แบบฝึกทักษะ เป็นวิธีที่นำไปใช้สอนในวิชาทักษะ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นต้น

แผนภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างของแบบฝึกที่ 1

ที่มา : แบบฝึกตามโครงสร้างส่งเสริมสมรรถภาพการสอน, วัชรีย์ ขำวิจิตร, 2542: 36

แบบที่ 2 คือ แบบฝึกที่ใช้ฝึกเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด เป็นวิธีที่นำไปใช้สอนในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เช่น วิทยาศาสตร์ สังคม เป็นต้น

แผนภาพที่ 2 แสดงโครงสร้างของแบบฝึกที่ 2

ที่มา : แบบฝึกตามโครงสร้างส่งเสริมสมรรถภาพการสอน, วัชรีย์ ขำวิจิตร, 2542: 36

จากการที่ได้ศึกษารูปแบบของการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้เนื้อหาและกิจกรรม โดยให้ลำดับขั้นตอนในการฝึกเขียนดังแผนภูมิโครงสร้างนี้

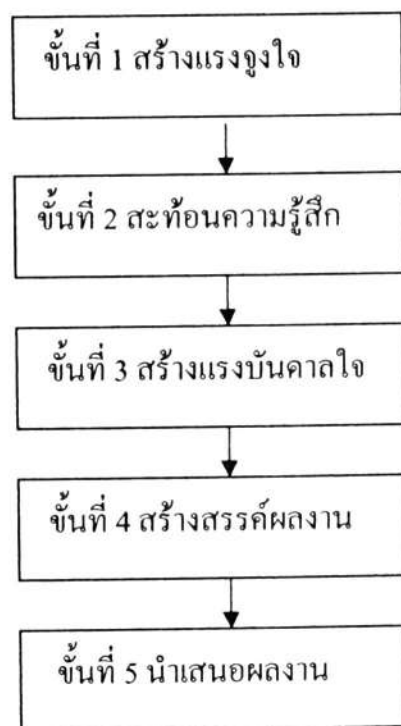
ขั้นที่ 1 สร้างแรงจูงใจ หมายถึง ให้ผู้เรียนศึกษาตัวอย่างผลงานที่มีคุณค่าและน่าสนใจจากแบบฝึกที่กำหนดให้ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียน

ขั้นที่ 2 สะท้อนความรู้สึก หมายถึง การให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากการรับรู้ผลงานหรือสื่อที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 สร้างแรงบันดาลใจ หมายถึง การชี้ให้เห็นความสำคัญของผลงานหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนเขียนเรื่องนั้น ๆ

ขั้นที่ 4 สร้างสรรค์ผลงาน หมายถึง การสร้างผลงานทางการเขียนโดยนำความรู้ ความคิด ประสบการณ์และจินตนาการ จากมวลความรู้เดิมมาสร้างองค์ความรู้ใหม่ในลักษณะที่แปลกใหม่ แตกต่างไปจากเดิมไม่ซ้ำแบบใคร ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละคน

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลงาน หมายถึง เป็นการสรุปเนื้อหาจากผลงานที่ได้สร้างขึ้นไปเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

แผนภาพที่ 3 โครงสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ที่มา : แบบฝึกตามโครงสร้างส่งเสริมสรรณภาพการสอน, วัชรวิ ขำวิจิตร, 2542: 36

ประโยชน์ของแบบฝึก

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญทางด้านทักษะ ฉะนั้นการสอนภาษาจึงต้องมีการฝึกฝนให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว การทำให้เด็กมีทักษะที่ดีในการใช้ภาษาต้องอาศัยแบบฝึกช่วยในการฝึกหัด เพราะแบบฝึกเป็นเครื่องช่วยให้เกิดความชำนาญ ในด้านเนื้อหา ความแม่นยำและยังช่วยให้พัฒนาการใช้ทักษะทางภาษาของเด็กได้เพิ่มพูนขึ้น ดังที่มีผู้กล่าวถึงคุณค่าของการใช้แบบฝึกไว้ดังนี้

แบบฝึกมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาทักษะมาก เฟ็ดตี (อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร 2538 : 62; อ้างถึงใน Petty. 1963: 469 - 472) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน โดยกระทำดังนี้
 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก
5. แบบฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. การให้เด็กทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้อุทิศดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันทั่วถึง
8. แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียน จะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะเตรียมตัวสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น
10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงในกระดาษทุกครั้ง ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

จากประโยชน์ของการใช้แบบฝึกที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แบบฝึกมีความจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษาอย่างยิ่งที่ครูจะต้องใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกหัดแก่เด็ก หลังจากที่ได้เรียนเนื้อหาในบทเรียนหรือต้องการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านให้มีความรู้กว้างขึ้น เพื่อสร้างความสนใจให้เด็กอยากเรียนดีขึ้น แบบฝึกจึงมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนมากเพราะแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ฝึกทักษะทางภาษาให้มีความคงทนสามารถพัฒนาความก้าวหน้า

หรือแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ด้วยดี นอกจากนี้แบบฝึกยังเป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผล หลังเรียน ช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้า หรือข้อบกพร่องของนักเรียนในการฝึกทักษะอีกด้วย

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 246, อ้างถึงใน อธิพร ศรียมก 2542:915) ได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ (Developmental Testing) หมายถึง การนำแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองใช้ (Try out) คือ การนำไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับแล้วนำไปทดลองสอนจริง ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอนหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1 / E_2 หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือการประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) ของผู้เรียนได้แก่การประกอบกิจกรรมกลุ่ม งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นที่ผู้สอนกำหนด

ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือการประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) โดยพิจารณาจากการสอนหลังเรียน และการสอบไล่

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525:247 - 248) เกณฑ์ประสิทธิภาพหมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากแบบฝึกเสริมทักษะถึงระดับนั้นแล้วแบบฝึกเสริมทักษะนั้นจะมีคุณค่าที่จะนำไปสอน การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพทำได้โดยประเมินผล ประสิทธิภาพของผู้เรียน 2 ประเภทคือพฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดการหาประสิทธิภาพเป็น E_1 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คือประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_1 / E_2 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนชุดกิจกรรมแล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึก หรืองานที่ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 การกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักตั้งไว้ 80/80 : 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักต่ำกว่า เช่น 75/75

เกณฑ์มาตรฐานของแบบฝึกเสริมทักษะ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับ 80/80

80 ตัวแรก คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนจากแบบฝึกเสริมทักษะคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกระหว่างเรียนของแต่ละกิจกรรม

80 ตัวหลัง คือ ค่าประสิทธิภาพของผู้เรียน ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่คิดจากการทำแบบทดสอบย่อยประจำแบบฝึกหลังเรียน

ภูมิหลังโรงเรียนคลองเตยวิทยา

โรงเรียนคลองเตยวิทยา เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่สมุทรปราการเขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นบนพื้นที่ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2490 มีเนื้อที่ 1.9 ไร่ เลขที่ 134 หมู่บ้านเทพประทาน ถนนพระราม 4 แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 6 มีนักเรียน 398 คน คณะครู 20 คน มีอาคารเรียนและอาคารอเนกประสงค์ รวมจำนวน 3 หลัง สัญญาลักษณ์ของโรงเรียนเป็นรูปพ้อไก่อยื่นขึ้นอยู่บนยอดเสา 1 ตัว โดยมีพระอาทิตย์อยู่เบื้องหลัง มีรูปวงกลม 2 วงล้อมรอบ สีประจำโรงเรียน ขาว - เขียว คติพจน์ของโรงเรียน วินัย ซื่อสัตย์ ประหยัด สามัคคี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งได้ค้นพบข้อวิจัยไว้อย่างกว้างขวาง ดังนี้

เดือนใจ สุภมาส (2542:124) พัฒนาหนังสือเรียนภาษาไทยเรื่องชีวิตของพลายน้อยและแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้น ป.2 สำหรับการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยเลือกคำศัพท์พื้นฐานที่มีอยู่ในหนังสือภาษาไทย ป.2 ที่มีระดับความยากง่ายมาสร้างเป็นหนังสือเรียน ผลการวิจัยพบว่าหนังสือเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่อง ชีวิตของพลายน้อย ชั้น ป.2 มีประสิทธิภาพ 83.18/82.13 และแบบฝึกเสริมทักษะการสอนภาษาไทยแบบมุ่งเน้นประสบการณ์ภาษาเรื่องชีวิตของพลายน้อยมีประสิทธิภาพ 83.00/82.13 ผลการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป.2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำ เรื่องชีวิตของพลายน้อยมีผลการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่องไปทะเลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสือเรียนเรื่องชีวิตของพลายน้อย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเรื่องที่เด็กให้ความสนใจเพราะในจังหวัดสุรินทร์มีการเลี้ยงช้างไว้ใช้งาน คนพื้นเมืองคลุกคลีและผูกพันอยู่กับช้าง เด็กจึงสนใจเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก ส่วนหนังสือเรื่องไปทะเล เนื้อเรื่องอยู่ไกลตัวเด็ก ซึ่งเด็กบางคนไม่เคยเห็นทะเลทำให้เด็กจินตนาการตามเนื้อเรื่องที่อ่านได้ไม่คึก

วีระวัฒน์ วัฒนา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ป้ายนิเทศ ประกอบภาพการ์ตูนกับภาพเหมือนจริงเป็นสื่อในการสอน ได้ศึกษากับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านท่าหิน จังหวัดลพบุรี จำนวน 64 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้ป้ายนิเทศประกอบ

ภาพการ์ตูน มีความสามารถในการอ่าน การเขียนสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้ป้ายนิเทศประกอบภาพเหมือนจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชุติมาวดี นูรพวัฒน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลการใช้แบบฝึกการสอนเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนาลัย ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ หลังการทดลองเสร็จสิ้นลงทันทีสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ หลังการทดลองแล้ว 8 สัปดาห์สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ หลังการทดลองเสร็จสิ้นลงทันทีและหลังการทดลองแล้ว 8 สัปดาห์สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลัดดา แก้วประเสริฐชัย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกการคิดนอกกรอบเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการคิดนอกกรอบมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บังอร แก่นจันทร์ (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องเที่ยวงานพนมรุ้ง ชั้น ป.2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดหมายเพื่อ สร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ เรื่องเที่ยวงานพนมรุ้ง ชั้น ป.2 ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น โดยใช้คำพื้นฐานจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้น ป.2 เป็นหนังสือประเภทเรื่องเล่าจากประสบการณ์ ลักษณะคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง กาพย์ยานี 11 ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งเน้นประสบการณ์ ภาษา เรื่องเที่ยวงานพนมรุ้ง ชั้น ป.2 มีประสิทธิภาพ 87.55/82.40 2) แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา เรื่องเที่ยวงานพนมรุ้ง ชั้น ป.2 มีประสิทธิภาพ 84.08/82.40 3) นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนเกิดความภูมิใจและรักผูกพันกับท้องถิ่นของตน

หทัยรัตน์ อันดี (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่านักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นต้องการให้มีการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ซึ่งมีเนื้อหา 5 เรื่อง คือ ประวัติความเป็นมาของอำเภอสวนผึ้ง ประเพณีสำคัญ บุคคลสำคัญ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ชุดการ

เรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80/80 และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สัทธา สืบดา (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเรื่องโจทยปัญหา คณิตศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียน ป.5 พบว่า นักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องต้องการให้มีการพัฒนาชุดการสอนโดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ไปไกลตัวและจาก แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยมีเนื้อหา 5 เรื่อง คือ โจทยปัญหาการบวก: ย้อนรอยห้วยกระเจาหนองนา ทะเล โจทยปัญหาการลบ: พระปรารักษ์ล้ำค่าเขารักษ์ โจทยปัญหาการคูณ: เส้นไหมมัดกรอทอดผืนผ้า โจทยปัญหาการหาร: รอยไทยทรงดำ และ โจทยปัญหาคณิตศาสตร์: ชวนชื่นรื่นสราญกับประเพณี ท้องถิ่น ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.17:80.81 นักเรียนให้ความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรมได้ดี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโจทยคณิตศาสตร์ก่อนและหลังใช้ต่างกัน

อัมพร เต็มดี (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์แหล่ง ท้องเที่ยวในชุมชน สำหรับนักเรียนประถมศึกษา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่านักเรียน ครู และ บุคคลที่เกี่ยวข้องในชุมชน ต้องการให้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อให้หาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและผู้รู้ในท้องถิ่น มี 6 เรื่องคือเรื่องสวนผึ้งราชินี แห่งภาคตะวันตก เรื่องสวนป่าสิริกิติ์แหล่งรวมพรรณไม้ เรื่องน้ำตกเก้าชั้นแดนสวรรค์เมืองสวนผึ้ง เรื่องธารน้ำร้อนบ่อคลึงตราตรึงจิต เรื่องโป่งยุบดินแดนมหัศจรรย์ และเรื่องพิพิธภัณฑ ภัโวทัยแหล่ง สืบสารตำนานไทย ชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 80.10/8.25 และนักเรียนมีความเห็นที่ดีต่อชุดการ เรียนเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน รู้สึกรักและภูมิใจในท้องถิ่นคนมากขึ้น โดยก่อนและ หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนฝึกและหลังฝึกของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สุภา พิมพาแป้น (2546 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียน เชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 45 คน ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรม จำนวน 10 คาบ คาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัย พบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพ 84.89/87.78 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80

ศรีสมร ประเสริฐศรี (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง โจทยปัญหา คณิตศาสตร์โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้น ป.2 พบว่านักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องการให้พัฒนาชุดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและเรียนรู้จากสิ่ง ที่อยู่ใกล้ตัวโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งมีเนื้อหา 5 ชุดคือ นมัสการหลวงพ่อดำไร่จิง ซ้อปปิ้ง

ตลาดน้ำวัดคอนหาวย ชมศิลปวัฒนธรรมไทยพื้นบ้านสวนสามพราน เทียวฟาร์มจระเข้สามพราน และ
สุขสำราญชมช้างแสนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.36/83.76 นักเรียนเห็นด้วยต่อชุด
การเรียนรู้ว่าชุดการเรียนรู้มีรูปแบบที่น่าสนใจ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน
ในท้องถิ่น ทำให้รักและภูมิใจในท้องถิ่นตน โดยก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งรวบรวมได้ดังนี้

เคนนี่ (Kenney, 1976) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ
ปีที่ 6 จำนวน 276 คน ในโรงเรียนประถม 3 แห่ง เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากการศึกษา
พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชอบเลือกเรื่องที่จะเขียนด้วยตนเอง 61.40% นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ชอบเลือกเรื่องที่จะเขียนด้วยตนเอง 80.40% นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6
ใช้เวลาในการเขียนเรื่องต่อเนื่องจนจบคิดเป็น 57.20% และ 43.40% ตามลำดับ ความยากในการเขียน
เรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ การรวบรวมความคิด เวลาน้อย ขาดเครื่องมือที่จะช่วย
เขียนคำศัพท์ และไม่มีสมาธิเนื่องจากเสียงรบกวน ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหา
เช่นเดียวกัน และมีปัญหาเพิ่มขึ้นบ้างในเรื่องการกำหนดเหตุการณ์และอุปนิสัยของตัวละคร

เฮวิลิน (Heavilin, 1982) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้รูปแบบซินเนคดิกส์ช่วยสร้างความคิดในการ
เขียนเรียงความระดับวิทยาลัย” โดยทดสอบกับนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ 104 จำนวน 50 คน
พบว่านักศึกษามีการเรียนรู้ที่จะคิดแบบอนเนกนัยแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบซินเนค
ดิกส์ ทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนมากขึ้น

แอนดรูว์ (Andrew, 1996) ได้ศึกษาเรื่อง “การเขียนเรื่องสั้นการศึกษารายกรณีกับนักเรียน
ระดับ 12 จำนวน 2 คน ในโรงเรียนช่างศิลป์แห่งหนึ่งในวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์” โดยผู้วิจัยได้
ศึกษากับนักเรียนหญิงเกรด 12 จำนวน 2 คน ในโรงเรียนช่างศิลป์ ในวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่ง
ถือว่าเป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่งของการเรียนการสอนในโรงเรียนแห่งนี้ ผลการวิจัยพบว่า การจัด
สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมีผลต่อการสร้างสรรค์งานเขียนมากกว่ากระบวนการสอนของครู

แบร์ (Bair, David Edward: 1997) การวิเคราะห์การใช้คอมพิวเตอร์เป็นแบบฝึก ในการเรียน
การสอนผลการศึกษาค้นพบว่า 1) ครูได้รับผลสะท้อนและรู้จักสังคม สิ่งแวดล้อมของการสอน
รูปแบบการสอนจากที่กำหนดให้ 2) การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้ชำนาญจะช่วยแบ่งเบาผลสะท้อนต่อ
สิ่งแวดล้อมได้มากจากแบบฝึกหัด

เบเกอร์ (Baker, David James: 1998) การสอนโดยการฝึกตัวต่อตัวส่งผลสำคัญต่อการอ่าน
ของเด็ก ป.1 ผลการค้นคว้าพบว่าผลการเรียนรู้ทางการอ่านของเด็ก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ทั้งในด้านการรู้จักตัวอักษร รู้จักคำ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับคำที่ได้อ่าน เกิดความมั่นใจและรู้จัก
เชื่อมโยงในการอ่าน

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า การสร้างและการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็น เครื่องมือ หรือสื่อในการเรียนการสอน ถ้าถูกสร้างขึ้นมาด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามขั้นตอน และใช้วิธี สอนที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความพร้อมของนักเรียนแล้วจะช่วยให้ให้นักเรียนได้พัฒนาการ เรียน ทั้งทางด้านความคิด การอ่าน ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วย ตนเองจนเกิดทักษะความเชี่ยวชาญ แดกฉานในเรื่องนั้น และยังช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการ จัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะใช้แบบ ฝึกทักษะในการพัฒนาทักษะการเขียนสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะและเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย
2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะและเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย

1. การพัฒนา แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับเรื่องการเขียนเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพิจารณาถึงคุณภาพ ประเด็นของปัญหาในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย

1.2 ศึกษาปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ปรัชญาพัฒนาการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือทำโดยใช้ทฤษฎีทางความคิดของกิลฟอร์ด ซึ่งอธิบายถึงความสามารถทางสมองของมนุษย์ ที่เน้นกระบวนการคิดทางสมองแบบต่าง ๆ ซึ่งถูกกระตุ้นด้วยเนื้อหา ซึ่งจัดเป็นสิ่งเร้า เป็นสื่อที่ช่วยให้ประสาทสัมผัสแยกแยะและรับรู้ เป็นข้อมูลที่ส่งสมอง ผสมผสานกับวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย

1.3 นำผลการศึกษาที่ได้จากข้อ 1.1 และ ข้อ 1.2 กำหนดองค์ประกอบของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย

1.3.1 คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจง ขั้นตอนและกระบวนการในการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนทั้ง 3 ตอน และกระบวนการ การวัดผล ประเมินผลก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียน

1.3.2 แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

ตอนที่ 2 การเขียนประโยค จากคำ หรือข้อความที่กำหนด

ตอนที่ 3 การเขียนสื่อสาร

1.4 การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนในข้อ 1.1 ถึงข้อ 1.3 มาสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตามองค์ประกอบที่กำหนด

1.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง เพื่อให้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สมบูรณ์

1.6 นำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปทดลองใช้

2. การพัฒนาเครื่องมือการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การพัฒนาเครื่องมือการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้คือ

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรม ที่คำนึงถึงธรรมชาติ ความแตกต่าง ความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน โดยยึดแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระภาษาไทย ที่เน้นทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหนังสืออ่านประกอบที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1.2 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย

2.1.3 ศึกษาเอกสารความคิดสร้างสรรค์ ตามหลักทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด และศึกษาเอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1.4 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ จากแผนการจัดการเรียนรู้ ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้มีความสัมพันธ์กับแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1.6 ตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อเสนอแนะมาแก้ไข เพื่อให้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสมบูรณ์

2.2 แบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อตรวจสอบ พัฒนาการด้านการเขียนของผู้เรียน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังนี้

2.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ วัดความสามารถ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังจากได้รับการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากแบบฝึกทักษะ

2.2.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา โดยใช้หลักการและทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด เอกสารของ สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ รุจิรั ภู่อาระ และเตื่อนใจ ฤคญา (2541 : 159 – 182) กรมวิชาการ (2541: 101 – 120) และกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบ ที่เกี่ยวกับ การทดสอบทักษะเหมาะสม ใน การสร้างแบบทดสอบ และได้ศึกษาทั้งด้านองค์ประกอบของการทดสอบ วิธีการทดสอบ และสภาพที่จำเป็นต่อการทดสอบให้มีความเที่ยงตรง

2.2.3 สร้างแบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างใช้การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานในระหว่างเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

2.3.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียนและปฏิบัติ

2.3.2 ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียนและปฏิบัติ

2.3.3 กำหนดกรอบตัวแปรที่ต้องการ

2.3.4 ทดลองใช้ และนำมาปรับปรุง

2.3.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนและปฏิบัติไปใช้

2. การตรวจสอบคุณภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยคำนึงถึงความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของการรวบรวมข้อมูลดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ต้องมีคุณภาพ เชื่อถือได้ และสามารถยืนยันความถูกต้องของข้อมูลได้ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.1 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) เป็นการวิเคราะห์ ตรวจสอบเนื้อหาของ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบทดสอบ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบสังเกตพฤติกรรมว่าวัดได้ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งสามารถหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และจุดประสงค์ (Index of Objective Congruence: IOC) โดยการคำนวณ (สุวิมล ติรกานัน, 2544: 132)

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่า IOC มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ซึ่งข้อคำถามที่ควรมีค่า IOC ใกล้ 1 ไม่ควรต่ำกว่า 0.5 ควรปรับปรุงแก้ไข ผลการหาความสอดคล้องที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบสังเกตพฤติกรรมอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0

2.1.2 การหาค่าความยากง่าย (P) (Difficulty) โดยใช้สูตร (สุมาลี จันทร์ชลอ 2542: 140)

$$\text{จากสูตร } p = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยากง่าย
 P_H แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มสูง
 P_L แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนคนตอบในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

เกณฑ์การพิจารณาค่า P (ราตรี นันทสุคนธ์, 2541: 167-168)

การหาค่าความยากง่าย จะพิจารณาจากค่า P ที่อยู่ระหว่าง .20 - .80 จากการนำแบบทดสอบใช้กับกลุ่มใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง ผลการคำนวณได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.34 – 0.76 ทำการคัดเลือกแบบทดสอบไว้ 40 ข้อ

2.1.3 ค่าอำนาจจำแนก (r) (Discrimination) โดยใช้สูตร (สุมาลี จันทร์ชลอ 2542: 140)

$$\text{จากสูตร } r = \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 P_H แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มสูง
 P_L แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนคนตอบในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

เกณฑ์การพิจารณาค่า r (สมบูรณ์ สุริยวงศ์, 2543 : 158-159)

การหาค่าความยากง่าย จะพิจารณาจากค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จากการนำแบบทดสอบใช้กับกลุ่มใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง ผลการคำนวณได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.21 – 0.47

2.1.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน Kuder-Richardson (กาญจนา วัฒนา, 2548: 196)

$$\text{K.R.20 } r_n = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum qp}{S_1^2} \right]$$

เมื่อ	r_n	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ

เกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ (จันง พรายเข้มแจ, 2529 : 84-86)

1. ความเชื่อมั่น 1.0 สอดคล้องอย่างสมบูรณ์
2. ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป เป็นค่าที่น่าพอใจ
3. ความเชื่อมั่นต่ำกว่า 0.5 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

จากการนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่ามีค่าอยู่ที่ 0.81

2.1.5 หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย

(1) หลังจากผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหาและพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทยร่วมกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปทดลองกับผู้เรียนก่อนนำไปใช้จริง กับผู้เรียน 3 คน ซึ่งมีความแตกต่างกัน คือ คนเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และเรียนอ่อน 1 คน เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่องการเขียน ก่อนที่จะนำไปใช้จริง

(2) การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรมวงศ์ และคนอื่นๆ, 2520: 101-102) คำนวณจากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X/n}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะภาษาไทย
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมจากผลการเรียนรู้ระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทย
A	แทน	คะแนนเต็มของผลการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทยรวมกัน
N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum f/n}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะภาษาไทยที่ใช้ แบบทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะภาษาไทย
$\sum f$	แทน	คะแนนรวมของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทย
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ของแบบฝึกทักษะภาษาไทยหลังใช้แบบฝึก
N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทยอยู่ที่ 81.05/83.00

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนก่อนและหลังการทดลองใช้ โดยใช้สูตร ดังนี้

2.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (กาญจนา วัฒนา, 2548: 106)

จากสูตร	$\mu = \frac{\sum x}{N}$		
เมื่อ	μ	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	X	แทน	คะแนน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนหรือข้อมูลทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.2.2 คะแนนที่ได้หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สถิติ

(กาญจนา วัฒนา, 2548: 112)

จากสูตร	$\sigma = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$	
σ		คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร
X		คือ ค่าของข้อมูลแต่ละตัว
f		คือ ความถี่ของข้อมูลแต่ละตัว
N		คือ จำนวนประชากร

2.2.3 นำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบ เพื่อหาค่าความแตกต่างของคะแนน โดยหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย

ประชากร

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้คือ

3.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 38 คน ของโรงเรียนคลองเตยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.2 รูปแบบในการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental) ตามรูปแบบ One Group Pre test – Post test Design (นงลักษณ์ วิวัชชัย, 2543: 124) ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการจัดรูปแบบในการวิจัย

	วัดผลก่อนทดลอง	ทดลอง	วัดผลหลังทดลอง
R	O ₁	X	O ₂

O₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pre test)

O₂ แทน การทดสอบก่อนเรียน (Post test)

X แทน แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3.3 ใช้แบบทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทดลองก่อนเรียน

3.4 ทดลองใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ร่วมกับแผนการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้

3.5 ทดสอบหลังการทดลอง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 ใช้เครื่องมือที่ได้สร้างขึ้นในการทดลองซึ่งประกอบด้วย

3.6.1 แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย

3.6.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

ตารางที่ 2 แสดงชื่อหน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เนื้อหา	ชั่วโมงเรียน	หมายเหตุ
1.	กระเช้าสีดา	การแต่งนิทาน	1	
2.	ฟ้าใสใจกระจก	คำที่มีความคล้ายคลึงกัน	1	
3.	มีวิชาเหมือนสินค้า	การย่อความ	1	
4.	การสื่อสาร	เล่าข่าวประจำวัน	1	
5.	บุคคลในชุมชน	อนาคตที่ฉันอยากเป็น	1	
6.	คำพังเพย	ฝึกเขียนเรื่องจากคำพังเพย	1	
7.	จินตนาการของฉัน	นิทานแสนสนุก	1	
8.	ระหว่างเธอกับฉัน	ฝึกการใช้สำนวน(ภาษาชวนคิด)	1	
9.	สะพานรักที่ถักทอ	การเขียนเรียงความ	1	
10.	ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี	ฝึกการใช้สำนวน(ภาษาชวนคิด)	1	

3.6.3 แบบทดสอบวัดผลทางการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองเตยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3.6.4 แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการใช้แบบฝึก จะใช้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
ในระหว่างที่ปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งมีพฤติกรรมในการสังเกตดังนี้ คือ

- (1) การคิดสิ่งแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น
- (2) การคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ในเวลาจำกัด
- (3) การคิดอย่างหลากหลาย คำตอบไม่จัดอยู่ในกลุ่ม/ประเภทเดียวกัน
- (4) แต่งประโยค จากคำและภาพที่กำหนด
- (5) การคิดหารายละเอียดที่มาเสริมความคิดให้เกิดความสมบูรณ์
- (6) มีมารยาทในการเขียน

3.6.4.1 การรวบรวมข้อมูลของแบบสังเกตพฤติกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบมาตราประเมินค่าแบบตัวเลข (Numerical
Rating Scales) ซึ่งแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 5 ระดับ (สุวิมล ศิริกาพันธ์, 2544: 107-121) ดังนี้

- 1 หมายถึง ผลการปฏิบัติการเขียนเชิงสร้างสรรค์น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ผลการปฏิบัติการเขียนเชิงสร้างสรรค์น้อย
- 3 หมายถึง ผลการปฏิบัติการเขียนเชิงสร้างสรรค์ปานกลาง
- 4 หมายถึง ผลการปฏิบัติการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับมาก
- 5 หมายถึง ผลการปฏิบัติการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด

เมื่อกำหนดระดับพฤติกรรมของผู้เรียนแล้ว การประเมินจำเป็นต้องมีเกณฑ์ใน
การตัดสินพฤติกรรมของผู้เรียน โดยแบ่งระดับคะแนนในการปฏิบัติงานออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 1.0 - 1.50 มีทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์น้อยที่สุด
- 1.51 - 2.50 มีทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์น้อย
- 2.51 - 3.50 มีทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ปานกลาง
- 3.51 - 4.50 มีทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาก
- 4.51 - 5.00 มีทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็น 3 ตอน และมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้คือ

μ	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มประชากร
σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร
N	แทน	จำนวนนักเรียน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างการใช้ โดยคิดเป็นค่าร้อยละ 80
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่ใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้ แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยคิดเป็น ค่าร้อยละ 80

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรของกลุ่มสาระภาษาไทย ปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีทางความคิดเชิงสร้างสรรค์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

75
39 6044
86317
9551

1.1 ผลการศึกษาหลักสูตรของกลุ่มสาระภาษาไทย

ผลการศึกษาหลักสูตรของกลุ่มสาระภาษาไทย เป็นหลักสูตรที่เน้นการอ่านออกเขียนได้ และการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต สังคม เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเอง ความคิดที่เกิดจากประสบการณ์ การสร้างความคิดอย่างลึกซึ้งและรอบคอบ เน้นการรักษาภาษาไทย

1.2 ผลการศึกษาปรัชญาพัฒนาการนิยมนิยม

ปรัชญาการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้นำจุดเด่นของปรัชญาพัฒนาการนิยมนิยมมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการนำความคิดไปสู่การกระทำ ที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการริเริ่มที่จะคิด และมีมือกระทำตามที่คิด

1.3 ผลการศึกษาทฤษฎีทางความคิดของกิลฟอร์ดและทอร์เรนซ์

ทฤษฎีทางความคิดของกิลฟอร์ดและทอร์เรนซ์ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้าง นำความคิดที่ได้มาตัดแปลง ประยุกต์ให้เกิดสิ่งใหม่ที่แปลกใหม่ เป็นการคิดที่หลากหลาย สามารถจะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่คิด กล้าแสดงออก สามารถเปรียบเทียบเพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดมาใช้ มีอิสระยืดหยุ่นและประณีต ช่างสังเกต ซึ่งเป็นกระบวนการ และขั้นตอนที่ได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.4 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นที่ ความหมาย ลักษณะ องค์ประกอบ หลักการ รูปแบบที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด ให้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การศึกษาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

สมมติฐานการวิจัย นักเรียนที่เรียนรู้โดยการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างเรียน และกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบเท่ากับ 81.26 / 80.07

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	ผลการเรียนรู้ระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะ		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้	
	คะแนนเต็ม (100 คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)	คะแนนเต็ม (40 คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)
1	70	70	30	75
2	92	92	32	80
3	80	80	30	75
4	91	91	30	75
5	78	78	32	80
6	90	90	30	75
7	91	91	32	80
8	92	92	31	77.50
9	91	91	30	75
10	97	97	31	77.50
11	73	73	30	75
12	94	94	31	77.50
13	81	81	30	75
14	75	75	32	80
15	83	83	32	80
16	72	72	31	77.50
17	78	78	32	80
18	78	78	29	72.50
19	91	91	36	90.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คนที่	ผลการเรียนรู้ระหว่างการฝึกทักษะ		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้	
	คะแนนเต็ม (100 คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)	คะแนนเต็ม (40 คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)
20	78	78	29	72.50
21	84	84	36	90.00
22	82	82	33	82.50
23	75	75	38	95.00
24	84	84	32	80.00
25	77	77	40	100.00
26	86	86	33	82.50
27	81	81	32	80.00
28	81	81	33	82.50
29	83	83	32	80.00
30	78	78	29	72.50
31	78	78	31	77.50
32	71	71	31	77.50
33	73	73	26	65.00
34	72	72	32	80.00
35	72	72	30	75.00
36	81	81	38	95.00
37	78	78	32	80.00
38	77	78	39	97.50
รวม	3088	81.26	1217	80.07

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนมีความสัมพันธ์กับผลการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนจบการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นั่นคือประสิทธิภาพของผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนเท่ากับ 81.26 และ ผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีค่าเท่ากับ 80.07 จะเห็นได้ว่าผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนกับผลการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 38 คน โดยได้สอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 10 แผน เวลา 10 ชั่วโมง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม บันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งขอเสนอผลการทดลองแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง การทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งนำเสนอแสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้คือ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์และค่าร้อยละของคะแนนก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	μ	ร้อยละ
ก่อนการทดลอง	40	19.18	50.47
หลังการทดลอง	40	32.03	80.07

จากตารางที่ 4 พบว่าก่อนใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 19.18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.47 หลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 32.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.07

2. ผลและค่าแปลผล การวิเคราะห์ของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน ซึ่งแบบเป็น 3 ตอนดังนี้

2.1 การสังเกตพฤติกรรม ในระหว่างเรียนเรื่องการเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1, 7 และ 9 ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ ตามจินตนาการ

ข้อที่	พฤติกรรมที่ต้องการวัด	μ	σ	ระดับพฤติกรรมที่เกิด
1.	การคิดสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น	3.53	0.81	ระดับมาก
2.	การคิดหาคำตอบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วในเวลาจำกัด	4.18	0.78	ระดับมาก
3.	แต่งประโยคจากคำและภาพที่กำหนด	4.18	0.93	ระดับมาก
4.	การคิดหารายละเอียดเพื่อส่งเสริมชิ้นงานให้เกิดความสมบูรณ์	3.87	1.05	ระดับมาก
5.	การคิดอย่างหลากหลายคำตอบไม่อยู่ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกัน	3.74	0.89	ระดับมาก
6.	มีมารยาทในการเขียน	4.32	0.78	ระดับมาก
รวม		3.97	0.87	ระดับมาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะการเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ ในกลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีมารยาทในการเขียนสูงสุด ($\mu = 4.32$) รองลงมาเป็นการคิดหาคำตอบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วในเวลาจำกัด และ แต่งประโยคจากคำและภาพที่กำหนด ($\mu = 4.18$)

2.2 การสังเกตพฤติกรรม ในระหว่างเรียนเรื่องการเขียนประโยค จากคำ หรือข้อความที่กำหนด ของหน่วยการเรียนรู้ ที่ 2, 3, 5 และ 6 ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การเขียนประโยคจากคำ หรือข้อความที่กำหนด

ข้อที่	พฤติกรรมที่ต้องการวัด	μ	σ	ระดับพฤติกรรมที่เกิด
1.	การเขียนประโยค จากคำ หรือข้อความที่กำหนดไม่ซ้ำกับผู้อื่นมีความแปลกใหม่	3.89	6.60	ระดับมาก
2.	การเขียนประโยคจากคำหรือข้อความได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วในเวลาจำกัด	3.79	0.92	ระดับมาก
3.	แต่งประโยคจากคำและภาพที่กำหนด โดยคิดหารายละเอียดประกอบคำหรือข้อความ ทำให้ประโยคเกิดความสมบูรณ์	4.06	0.90	ระดับมาก
4.	การเขียนประโยคโดยใช้คำหรือข้อความได้อย่างหลากหลายไม่อยู่ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกัน	4.26	6.60	ระดับมาก
รวม		4.00	3.76	ระดับมาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ทักษะการเขียนประโยคจากคำหรือข้อความที่กำหนดให้ ในกลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.00$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการเขียนประโยคโดยใช้คำหรือข้อความได้อย่างหลากหลายไม่อยู่ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกันสูงสุด ($\mu=4.26$) รองลงมาเป็นการแต่งประโยคจากคำและภาพที่กำหนด โดยคิดหารายละเอียดประกอบคำหรือข้อความ ทำให้ประโยคเกิดความสมบูรณ์ ($\mu=4.06$) และ การเขียนประโยค จากคำ หรือข้อความที่กำหนดไม่ซ้ำกับผู้อื่นมีความแปลกใหม่ ($\mu=3.89$)

2.3 การสังเกตพฤติกรรม ในระหว่างเรียนเรื่องการเขียนสื่อสาร ของหน่วยการเรียนรู้ ที่ 4, 8 และ 10 ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่อง การเขียนสื่อสาร

ข้อที่	พฤติกรรมที่ต้องการวัด	μ	σ	ระดับพฤติกรรมที่เกิด
1.	การใช้สำนวนแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น ในการเล่าข่าวประจำวัน	4.18	0.83	ระดับมาก
2.	การใช้สำนวนในการสื่อสาร ได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ในเวลาจำกัด	4.32	0.77	ระดับมาก
3.	การเขียนสำนวน เพื่อใช้ในการสื่อสารมีรายละเอียด และข้อความมีความสมบูรณ์ครบถ้วน	4.18	0.59	ระดับมาก
4.	การสื่อสาร โดยใช้สำนวนที่หลากหลาย ไม่อยู่ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกัน	3.66	0.79	ระดับมาก
รวม		4.09	0.75	ระดับมาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ทักษะการเขียนสื่อสาร ในกลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.09$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้สำนวนในการสื่อสาร ได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วในเวลาจำกัดสูงสุด ($\mu=4.32$) รองลงมาเป็นการใช้สำนวนแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น ในการเล่าข่าวประจำวันและการเขียนสำนวน เพื่อใช้ในการสื่อสารมีรายละเอียด และข้อความมีความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยคิดหารายละเอียดประกอบคำหรือข้อความ ทำให้ประโยคเกิดความสมบูรณ์ ($\mu=4.18$)

2.4 การสังเกตพฤติกรรม ในระหว่างเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวม โดยได้แสดงไว้ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการสังเกตพฤติกรรมเรื่องการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวม

ข้อที่	พฤติกรรมที่ต้องการวัด	μ	σ	ระดับพฤติกรรมที่เกิด
1.	การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ	3.97	0.87	ระดับมาก
2.	การเขียนประโยค จากคำ หรือข้อความที่กำหนด	4.00	3.76	ระดับมาก
3.	การเขียนสื่อสาร	4.09	0.59	ระดับมาก
รวม		3.66	0.75	ระดับมาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในกลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.66$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการเขียนสื่อสารสูงสุด ($\mu=4.09$) รองลงมาเป็นการเขียนประโยค จากคำ หรือข้อความที่กำหนด ($\mu=4.00$) และการเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ ($\mu=3.97$)

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กลุ่มตัวอย่าง	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		μ	σ	μ	σ
กลุ่มทดลอง	38	19.18	4.07	30.03	2.95

จากตารางที่ 9 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความแตกต่างกัน โดยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูง ($\mu = 30.03$) กว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ($\mu = 19.18$) แสดงให้เห็นถึงว่าแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้สูงขึ้นได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในกลุ่มสาระภาษาไทย และเปรียบเทียบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 38 คน โรงเรียนคลองเตยวิทยา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นตัวแปรต้น และทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นตัวแปรตาม มีสมมุติฐานในการวิจัย การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างการทดลองและหลังการทดลองให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 และหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนจะมีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบสังเกตพฤติกรรม และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปตามสมมุติฐานทั้ง 2 ข้อ ดังนี้คือ

1. กลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร่วมกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.26 / 80.07 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ที่ตั้งไว้
2. กลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร่วมกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียน ($\mu = 25.47$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\mu = 30.03$)

อภิปรายผล

การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผลจากการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้สูงขึ้นได้ จากการทดลองอยู่ที่ 81.26 / 80.07 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ที่ตั้งไว้ เพราะ การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้รับการพัฒนาที่ถูกต้องตามขั้นตอน กระบวนการ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของกลุ่มสาระภาษาไทย มีความหลากหลายในการจัดกิจกรรมในแบบฝึกทักษะที่เน้นการลงมือปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอ (พรรณี ช. เจริญจิต , 2528 : 167) แบบฝึกทักษะที่ดีจะกระตุ้นให้นักเรียน ใช้ความคิด ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร แก่นจันทร์ (2544) กล่าวคือ การสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์เรื่องเกี่ยวกับงานพจนมรัง ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 เป็นแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องเกี่ยวกับงานพจนมรัง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 84.08 / 82.40 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 / 80 ซึ่งแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางการเขียน ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ กับความรู้ที่ได้รับ และนำมาประยุกต์ให้เกิดขั้นตอน กระบวนการที่แปลกใหม่ นำไปใช้ในการแก้ปัญหา สถานการณ์ ต่าง ๆ เป็นแบบฝึกที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิดที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใครโดยอาศัยประสบการณ์และจินตนาการ เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังไปสอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนใจ สุภมาส (2542 : 124) ที่ได้พัฒนาหนังสือเรียนภาษาไทยเรื่องชีวิตของพลายน้อย และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเรื่องชีวิตของพลายน้อย มีประสิทธิภาพ 83.18 / 82.13 และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์เรื่อง ชีวิตของพลายน้อย มีประสิทธิภาพ 83.00 / 82.13 และจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกหรือชุดฝึกทักษะยังมีผลการวิจัย

การนำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ร่วมกับแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยหลังจากใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนการนำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไปใช้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียนเพิ่มขึ้นซึ่งมีสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้คือ

การนำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปใช้

ก่อนการนำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีพื้นฐานทางด้านการเรียนภาษาไทย เกี่ยวกับเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง ผู้เรียนขาดความคิดริเริ่ม ความเชื่อมั่นในตนเอง มักใช้ภาษาท้องถิ่นของตนเองมาใช้ในภาษาเขียน ผู้เรียนขาดทักษะประสบการณ์ในการเขียนที่มีความหลากหลาย ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่หลังจากการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งได้พัฒนาตามข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน กระตือรือร้นที่จะเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของกฤติยา เรวัต (กฤติยา เรวัต ,2538:47) ที่กล่าวว่าแบบฝึกที่ดี ต้องมีความเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียนจึงส่งผลให้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพสูง เป็นสิ่งเร้าที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ผู้เรียนมีอิสระในการปฏิบัติกิจกรรมตามความคิด การจัดกิจกรรม สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อผู้เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแอนดริว (Andrew, 1996) ที่พบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมีผลต่อการสร้างสรรค์งานการเขียน มากกว่ากระบวนการสอนของครู และยังช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียน ทั้งด้านความคิด การอ่าน ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ข้อจำกัดที่เกิดจากการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ วิจัยผู้ได้ศึกษาทฤษฎีทางความคิดสร้างสรรค์ ของกิลฟอร์ด และทฤษฎีของนักการศึกษาหลายท่านมาผสมผสานกับหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกหัด พบข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีประเด็นดังนี้คือ

1. นักเรียนที่เรียนในระดับปานกลางและอ่อน บางคนมักจะเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ที่ได้รับใหม่ไม่ได้ ทำให้กิจกรรมบางกิจกรรมไม่สามารถที่จะดำเนินไปได้อย่างเต็มที่ ต้องรอให้นักเรียนทำให้เวลาเรียนไม่พอ กิจกรรมที่ค้างอยู่ ต้องนำไปสอนในชั่วโมงต่อไป ทำให้ขาดความต่อเนื่อง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต้องสร้างความสนิทสนม ความเป็นกันเอง และความพอใจให้กับนักเรียน ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรม ซึ่งนักเรียนมักจะเล่นกันโดยไม่สนใจในเรื่องที่สอน ดังนั้นผู้สอนควรระมัดระวัง ทำความเข้าใจและวางระเบียบข้อตกลงกับนักเรียนก่อนที่จะใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ผู้เรียนไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ถ้าผู้สอนไม่กระตุ้นโดยใช้คำถามนำ หรือยกตัวอย่างประกอบในระยะเริ่มต้น กิจกรรมที่จัดมักจะดำเนินไปอย่างช้ามาก แต่ควรระวังในการใช้คำถาม หรือการยกตัวอย่างที่ไกลเกินตัวผู้เรียน จะไม่ทำให้เกิดประโยชน์ใดเลย ควรยกตัวอย่างที่ผู้เรียนเคยพบเห็น หรือเคยได้ยินมาจะเป็นสิ่งเร้าทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะทำกิจกรรม
4. การให้อิสระผู้เรียนจนเกินขอบเขต หรือข้อตกลงที่กำหนด จะทำให้นักเรียนเล่นกันเอง ไม่สนใจในกิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้ ผู้สอนควรปรามนักเรียนบ้างเป็นบางครั้ง ผู้สอนควรให้คำปรึกษากับ

นักเรียนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดในรูปแบบฝึกทักษะได้ แต่อย่าคิดแทนผู้เรียน ควรให้คำแนะนำที่ทำให้ผู้เรียนคิดต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเขียนสร้างสรรค์

1. ควรให้อิสระแก่ผู้เรียน ตามความสนใจ ความถนัด ความวัยของผู้เรียนที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จัดเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียน มีความต้องการที่จะปฏิบัติกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายประเภท

3. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้กิจกรรมที่ช้คน่าสนใจยิ่งขึ้น จัดเป็นตั้งไว้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น

4. ผู้สอนเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยใช้กระบวนการกลุ่มหรืออาจเป็นรายบุคคล ช่วยในการสรุป เชื่อมโยงให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความคิดที่ค้นพบ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยที่ควรดำเนินการในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรส่งเสริมทักษะในด้านอื่นๆ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดที่หลากหลาย การคิดกว้าง หรือทักษะด้านการสื่อข้อความกับผู้อื่น (Communication Skill)

2. การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ควรนำไปทดลองกับระดับชั้นหรือช่วงชั้นอื่นๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนในทุกช่วงชั้น

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พลยุทธ.(2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์- การสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรรณิการ์ พวงเกษม.(2531).การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- กาญจนา วัฒายุ.(2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์.
- กฤษติยา เรวัต.(2538). การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรอง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.วิทยานิพนธ์ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์- การสอน).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- กิ่งดาว พุทธพันธ์ (2534).กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชาวเขาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประถมศึกษา).เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิฟลี วรรณจีย์.(2535). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์กับการใช้แบบฝึกแบบปกติ. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2540). แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยระดับประถมศึกษา.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- จินดา กิจพูนวงศ์. (2537).ผลการฝึกความคิดอเนกนัยที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 . ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต(การวัดผล การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิมลิ้ม โกวิททางกูร.(2530).การศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่ตนคติและพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนอย่างอเนกนัย.ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จิรฐา ชิตประสงค์.(2538).การหาประสิทธิภาพแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.ปริญญาโท
การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรพา จันทะเวียง. (2542). ผลการฝึกความสามารถทางสมองด้านภาษาและผลผลิตที่ใช้วิธีการคิดต่างกัน
ตามทฤษฎีโครงสร้างทางสมองของกิลฟอร์ด ที่มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .ปริญญาโทการศึกษาามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจือ สตะเวทิน.(2522). ภาษาไทย จากฟ้าเมืองไทย.กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- ชนะ เวชกุล .(2524).การเขียนเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2543). การวิจัยทางศิลปะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุติมา นูรพวัฒน์.(2544)ผลการใช้แบบฝึกการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนวัฒนาลัย.งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต(หลักสูตรและการสอน).ชลบุรี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ.(2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ: เทพนิมิตการพิมพ์.
- ณิชาการณัฏ คมคาย.(2539).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อภาพ
การ์ตูนกับสื่อภาพเหมือน. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต(การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ครุณี สาริการิน.(2535).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่เขียนโดยใช้ภาพการ์ตูนที่มีฉากประกอบและภาพการ์ตูนที่ไม่มีฉากประกอบโรงเรียนชุมชน
บ้านด่างซ้าย จังหวัดเลย.วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ - การสอน).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิลาภ คิณฑานนท์.(2534).การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.ปริญญาโท
การศึกษาคณะบัณฑิต.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คำรง ญาณจันทร์ .(2538).ความสัมพันธ์ของการวินิจฉัยการร้อยกรองรูปแบบใหม่ กับการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.กรุงเทพมหานครวิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน).นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- คำรัส สีหะวีรชาติ.(2546).การวัดและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ชุดฝึกอบรม
ด้วยตนเอง กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภูเก็ต.
- ตรงตรา แหลมสมุทร.(2537).การใช้นวัตกรรมหนังสือพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 โรงเรียนเคหะทุ่งสอง ห้องวิทยา กรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ - การสอน).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เตียนใจ เกตุยา.(2525).การสร้างแบบทดสอบ 1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิสนา แคมมณี.(2545).ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงเยาว์ บวงสรวง.(2535).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนที่เรียนโดยใช้
แบบฝึกเสริมทักษะกับวิธีการเขียนตามคำบอก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่ายางวิทยา
จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ - การสอน).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยา กิจโร.(2530). การศึกษาผลการฝึกทักษะการตั้งคำถามของนักเรียนในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (มัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา ปานทิพย์.(2527).การศึกษาผลการฝึกทักษะการตั้งคำถามของนักเรียนในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีปีปีที่1 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวะศึกษา วิทยาลัย
เขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (อุดมศึกษา).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บันลือ พลุกะวัน.(2535).พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์.พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประชุมพร สุวรรณตรา.(2528).การเขียนแบบสร้างสรรค์.ขอนแก่น: ภาควิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประทีป ศิริบงกช.(2530).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยการใช้การสอนเรียงความแบบปกติกับการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์.ปรินญา
นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต(มัธยมศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ประภาศรี สีหอำไพ.(2531).การเขียนแบบสร้างสรรค์.กรุงเทพฯ: สำนักวัฒนาพานิช.
- ปราณี สุรสิทธิ์.(2541).การเขียนเชิงสร้างสรรค์เชิงวารสาร.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กระทรวง.
- ปราโมทย์ ชันติลาภพันธ์.(2531).ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนด้านภาษาไทย และด้านคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดระยอง.วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์-การสอน).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประสิทธิ์ ภาพัถกถอน.(2518).การเขียนภาคปฏิบัติกรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ปาริชาติ สุขประเสริฐ.(2536).การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ กับการใช้กิจกรรมตามคู่มือครู.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(มัธยมศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรรณี ชูทัย.(2522).จิตวิทยาการเรียนการสอน : จิตวิทยาการศึกษาสำหรับครูในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรรณธิดา อ่อนแสง.(2532).การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงควบกล้ำ ร ล ว ของ นักเรียนที่พูดภาษาล้านลาว ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการคิดอย่างมีระบบกับกลุ่มที่ได้รับการสอน โดยใช้แบบฝึกทั่วไป ในโรงเรียนนครไทยวิทยาคม.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พเยาว์ ทักขิน.(2523).การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้ อย่างอิสระกับครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พูนศิริ แก้วเพ็ง.(2532).การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต(การประถมศึกษา).บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญศิริ ศิรินพวงศ์.(2535).การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสงขลา.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เพียงจิต อึ้งโพธิ์.(2529).การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำพ้องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์-การสอน).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพลินใจ พฤกษชาติรัตน์.(2532).การพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ ถิ่นถาวรรัตน์.(2522).ปรัชญาการศึกษา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โรจนา แสงรุ่งระวี.(2531).ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำโดยการใช้แบบฝึกของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ถัศดา แก้วบระเว็ฐชัย.(2544).ผลการใช้แบบฝึกการคิดขเนกนัยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(2538).เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์น.
- วรรณ เครื่องเนียม.(2531).เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึก และใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จังหวัดอุทัยธานี.วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์การ สอน).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณภาพ ภิรมย์รัตน์.(2527).การสอนแต่งความแบบสร้างสรรค์: รวมบทความการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรวณี สมประยูร.(2521).การเขียนแบบสร้างสรรค์ : เอกสารประกอบการเรียนวิชาประถม 427. กรุงเทพฯ: ภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรวณี สมประยูร.(2539).การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชรวิ จำวิจิตร.(2542).แบบฝึกการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา).ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วันเพ็ญ เนียมสุข.(2538).การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์หาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน).นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชาการ,กรม.(2535).การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
- _____. (2546).การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2535).ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอนการวัดผลประเมิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2545).เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544: คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุ (ร.ส.พ.).
- _____. (2544).หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุ (ร.ส.พ.).
- วิชากอง , กอง (2538).การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).
- วิชัย วงษ์ใหญ่.(2523).เอกสารประกอบกรร “กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน” กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิสัย ปฐมปีทมะ.(2539). ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ ที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วีระวัฒน์ วัฒนา.(2542).การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนสร้างสรรค์และความอดทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ที่ใช้ปายนิเทศประกอบภาพการ์ตูนแบบภาพเหมือนจริงเป็นสื่อในการสอน.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาวิทยาลัยมหานาค (การประถมศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุจิรี ภูสาระ.(2546).การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษาพิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- โรงเรียนคลองเตยวิทยา.(2549). ข้อมูลนักเรียนฝ่ายวิชาการ. โรงเรียนคลองเตยวิทยา

- ศศิธร สุทธิแพทย์.(2530).แบบฝึกสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรทางการศึกษา
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การสอน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สนม ครุฑเมือง.(2528).การสอนทักษะการใช้ภาษาไทย การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน.
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ.(2528).วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา.กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- สายสมร ตาเด .(2548).การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทยโดยใช้ หนังสือพิมพ์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุจริต เพียรชอบ.(2531).การพัฒนาการสอนภาษาไทย: เอกสารคำสอนวิชา 414630.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์.(2536).วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภา พิมพ์าเป็น.(2546).การสร้างแบบฝึกพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมาลี จันทร์ชลอ.การวัดและประเมินผล.กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์.
- สุรวงศ์ ไท้วระกุล.(2548).จิตวิทยาการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
- สุวิมล ตีรกานันท์.(2544).การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ.พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงระวี น้อยประสิทธิ์.(2539).ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้าน
การเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้แบบฝึกการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ที่เป็นภาพการ์ตูน. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยี
การศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา ชิวพันธ์.(2532).กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา.กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อารี พันธุ์มณี.(2540).ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดินอ้อ.
- อารี รังสินันท์.(2532).ความคิดสร้างสรรค์.พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง
- อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร.(2538).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนภาษาไทยและ
ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ที่เรียนโดย
ศึกษาธิการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Andrew, M.S** (1969).creating case study of two twenty gradients in a five
Art magnet school creative class. **Dersertion Abstract International, 56(10), 3860.**
- Barnett, T.A.** (1969) **Teaching Handbook 2.** Moddleson: Penguin Book.
- Furner, B.R.**(1973). "A creative writing through creative dramatics". **The Journal of
Elementary English, 50(2) 130-A**
- Guilford, J.P.** (1967).**The Natural of Human Intelligence.** New York: Mc Graw Hill.
- Heavillin, B.A.** (1982).**The use of synecticew and an aid to invention in collage
Composition.**New York: Allyn and Bacon.
- Jobe, R.A.** (1975).Factors that influence chidren' free choice of tops for creative writing.
Dissertation Abstract Internation, 35(2)7529-A.
- Kenney, M.L.** (1976).An investigation of what intermediate grade children say about the
writing of stories. **Dissertation Abstract Internation, 33(2), 3485-A**
- River, W.M.** (1970).**Teaching Foreign-Language Skill.** 3rd ed. Chicago: The University of Chicago Press.

- Andrew, M.S** (1969).creating case study of two twenty gradients in a five
Art magnet school creative class. **Dersertion Abstract International, 56(10), 3860.**
- Barnett, T.A.** (1969) **Teaching Handbook 2.** Moddleson: Penguin Book.
- Furner, B.R.**(1973). "A creative writing through creative dramatics". **The Journal of
Elementary English, 50(2) 130-A**
- Guilford, J.P.** (1967).**The Natural of Human Intelligence.** New York: Mc Graw Hill.
- Heavillin, B.A.** (1982).**The use of synecticew and an aid to invention in collage
Composition.**New York: Allyn and Bacon.
- Jobe, R.A.** (1975).Factors that influence chidren'free choice of tops for creative writing.
Dissertation Abstract Internation, 35(2)7529-A.
- Kenney, M.L.** (1976).An investigation of what intermediate grade children say about the
writing of stories. **Dissertation Abstract Internation, 33(2), 3485-A**
- River, W.M.** (1970).**Teaching Foreign-Language Skill.** 3rd ed. Chicago: The University of Chicago Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษกร ปั่นหุ่น	ประธานโปรแกรมภาษาไทย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลินดา เกณฑ์มา	คณบดีมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชญ บางเจียว	ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มยุรี สุทธิเลิศอรุณ	อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
5. อาจารย์ศิริชัย เขี่ยมสะอาด	ประธานโปรแกรมภาษาไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ที่ ศธ.0564.14/ 12

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2552

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษกร ปิ่นหุ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุจิรา โพธิ์เย็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา

ประธานกรรมการ

2. ผศ.ดิศวิทย์ รุ่งเรือง

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ.0564.14/ 14

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2552

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลินดา เกณท์มา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุจิตรา โพธิ์เย็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา

ประธานกรรมการ

2. ผศ.อัครวิทย์ เรืองรุ่ง

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สราวุธ เศรษฐจันทร์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศบ.0564.14/ 15

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2552

เรื่อง เรียงเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิษณุ บางเขียว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสุฐิรา โพธิ์เย็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ศศ.สุพิศวง ธรรมพินทา

ประธานกรรมการ

2. ศศ.ธีศวิทย์ เรืองรอง

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียงเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.14/ 13

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2552

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์มยุรี สุทธิเลิศอรุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสุฐิรา โพธิ์เย็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา

ประธานกรรมการ

2. ผศ.อัครวิทย์ เรืองรอง

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาค้นคว้าจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.14/ 15

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2552

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ศิริชัย เอี่ยมสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสุจิรา โพธิ์เย็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา

ประธานกรรมการ

2. ผศ.ศิริวิทย์ เรืองรอง

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาคด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราสุวัช เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย การสื่อสาร

จำนวน ๑ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่องเล่าข่าวประจำวัน

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การย่อความเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะเราไม่สามารถจดจำรายละเอียดของเรื่องราวที่รับรู้ได้ทั้งหมด การย่อความที่ดี ก็ควรสามารถย่อสาระสำคัญของเรื่องราวให้ได้ครบถ้วน เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจและรับรู้เนื้อหาของสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสาร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. บอกความหมาย หลักเกณฑ์ และประโยชน์ของการย่อความได้
๒. ย่อความได้

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมาย หลักเกณฑ์ และประโยชน์ของการย่อความได้จัดทำแผนผังโครงเรื่อง
๒. ตัวอย่างการย่อความ

กระบวนการเรียนรู้

๑. นักเรียนร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในเรื่องของความหมาย หลักการและประโยชน์ของการย่อความ แล้วเขียนข้อสรุปที่ได้บนกระดานดำ
๒. นักเรียนรับใบความรู้เรื่องความหมาย หลักการและประโยชน์ของการย่อความจากครู แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นอีกครั้ง โดยมีครูให้คำแนะนำ
๓. ให้นักเรียนแต่ละรายใบกิจกรรมแล้วทำตามใบกิจกรรมที่ได้รับ
๔. นำใบกิจกรรมส่งครูในวันรุ่งขึ้น แล้วนำเสนอผลงานและส่งครูตรวจต่อไป

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย บุคคลในชุมชน

จำนวน ๗ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่องอนาคตที่ฉันอยากเป็น

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์หรือเรื่องราวเพื่อสื่อสารให้คนอื่นรับรู้นั้น ถือเป็นทักษะการเขียนที่ผู้เขียนต้องนำข้อมูล ความรู้ และเรื่องราวมาประกอบกับความคิดจินตนาการที่สร้างสรรค์ของผู้เขียน โดยการเขียนเรื่องราวเชิงสร้างสรรค์ที่ดีนั้น จะต้องเขียนเรียบเรียงเป็นเรื่องราวที่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ซึ่งผู้เขียนจะต้องเข้าใจหลักการเขียน และได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถเขียนเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ทำแผนผังโครงเรื่องเพื่อประกอบการเขียนเรื่องได้
๒. เขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์หรือตามแผนผังโครงเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

๑. การทำแผนผังโครงเรื่อง
๒. การเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์หรือตามแผนผังโครงเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

๑. สอบถามนักเรียนในห้องเรียนว่า บุคคลที่เป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพในอนาคตนั้นคือใคร และเพราะอะไร

๒. ร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อต้องการเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพในอนาคตนั้น เราต้องทำอะไรบ้าง แล้วให้นักเรียนเขียนออกมาเป็นแผนผังความคิด โดยมีครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๓. ร่วมกันสรุปการเขียนแผนผังความคิดที่ได้ โดยให้ตัวแทนออกไปเขียนบนกระดานดำ

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย สะพานรักที่ถักถอ

จำนวน ๕ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ (ความรักและผูกพันที่ปู่ย่ามีต่อหลาน) เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ คือการเรียบเรียงข้อความ เป็นเรื่องราวเพื่อแสดง หรือเสนอความรู้ ความคิดและจินตนาการ ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่ถูกต้อง และควรเลือกใช้คำภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล จึงจะทำให้การสื่อสารด้วยการเขียนประสบความสำเร็จ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. บอกส่วนประกอบของเรียงความได้
๒. บอกลักษณะการเขียนเรียงความที่ดีเป็นข้อๆ ได้
๓. เขียนเรียงความตามรูปแบบได้

สาระการเรียนรู้

การเขียนเรียงความ “ความรักและผูกพันของปู่ย่าและหลาน”

กระบวนการเรียนรู้

๑. ทุกคนอ่านใบความรู้เรื่อง “การเขียนเรียงความ” แล้วสนทนา แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันเกี่ยวกับเรียงความ
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหัวข้อที่จะเขียนเรียงความ ซึ่งครูได้เสนอไว้ว่าให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการกระทำ คำพูด และคำเปรียบเทียบบะไรบ้างที่แสดงความรักและความผูกพันที่ปู่ย่ามีต่อหลาน ในหัวข้อ “ความรักและผูกพันของปู่ย่าและหลาน”
๓. แต่ละคนรับใบกิจกรรม และลงมือปฏิบัติการเขียนเรียงความตามที่ปรากฏในใบกิจกรรม
๔. เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจความถูกต้องของข้อความ การใช้ภาษา ตัวสะกด ตัวการันต์ แสดงความคิดเห็น เสนอแนะให้เพื่อนแก้ไขแล้วนำเสนอครูตรวจ

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย มีวิชาเหมือนสินค้า

จำนวน ๑ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่องเขียนย่อความ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การย่อความเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะเราไม่สามารถจดจำรายละเอียดของเรื่องราวที่รับรู้ได้ทั้งหมด การย่อความที่ดี ก็ควรสามารถย่อสาระสำคัญของเรื่องราวให้ได้ครบถ้วน เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจและรับรู้เนื้อหาของสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสาร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. บอกความหมาย หลักเกณฑ์ และประโยชน์ของการย่อความได้
๒. ย่อความได้

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมาย หลักเกณฑ์ และประโยชน์ของการย่อความ ได้รทำแผนผัง โครงเรื่อง
๒. ตัวอย่างการย่อความ

กระบวนการเรียนรู้

๑. นักเรียนร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในเรื่องของความหมาย หลักการและประโยชน์ของการย่อความ แล้วเขียนข้อสรุปที่ได้บนกระดานดำ
๒. นักเรียนรับใบความรู้เรื่องความหมาย หลักการและประโยชน์ของการย่อความจากครู แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นอีกครั้ง โดยมีครูให้คำแนะนำ
 ๓. ให้นักเรียนแต่ละรายรับใบกิจกรรมแล้วทำตามใบกิจกรรมที่ได้รับ
 ๔. นำใบกิจกรรมส่งครูในวันรุ่งขึ้น แล้วนำเสนอผลงานและส่งครูตรวจต่อไป

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วยที่ ๒ ไฟาใจระจก

จำนวน ๖ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่องคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

ภาษาไทยมีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเป็นจำนวนมาก ผู้ใช้ต้องรู้จักคำ และความหมายของคำ จึงจะนำไปใช้ได้ถูกต้อง และสื่อสารได้ตามต้องการ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. บอกความหมายของคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันได้
๒. นำคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไปแต่งประโยคได้

สาระการเรียนรู้

๑. คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน
๒. การนำคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไปแต่งประโยค

กระบวนการเรียนรู้

๑. นักเรียนดูบัตรย่อยกรอง “คำที่มีความหมาย คล้ายคลึงกัน” อ่านออกเสียงดังๆ พร้อมๆ กัน แล้วสนทนาแสดงความคิดเห็น ครูให้ความรู้ ข้อมูลเพิ่มเติม แล้วสู่สาระการเรียนรู้ (ภาคผนวก)
๒. อ่านในใจบทพจนานุกรมเรื่อง “ไฟาใจระจก” และ “ชายห้องที่บกับหน้าต่าหนึ่งบาน” เพื่อหาค่าที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วนำคำดังกล่าวฝึกจัดเรียงลำดับคำ ทำคำอ่าน และหาความหมายตามพจนานุกรม ลงในใบกิจกรรม
๓. จากนั้นนำคำที่ได้จากข้อ ๒ มาแต่งประโยคให้หลากหลาย ส่งให้เพื่อนแสดงความคิดเห็น และส่งครูตรวจต่อไป

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย จินตนาการของฉัน

จำนวน ๑ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่อง นิทานแสนสนุก

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานนั้น ผู้เขียนต้องนำจินตนาการ ข้อมูล และความรู้มาเขียนเรียบเรียงเป็นเรื่องราวให้ต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะเขียนหรือสื่อสารออกไป ดังนั้น คนที่จะเขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานได้ดี จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้เขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานได้ดียิ่งขึ้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ทำแผนผังโครงเรื่องเพื่อประกอบการเขียนเรื่อง ได้
๒. แต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์หรือตามแผนผังโครงเรื่อง ได้

สาระการเรียนรู้

๑. การทำแผนผังโครงเรื่อง
๒. การแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์หรือตามแผนผังโครงเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

๑. ครูสอบถามนักเรียนว่า นักเรียนชอบนิทานเรื่องอะไรบ้าง เพราะอะไร
๒. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นว่า นิทานพื้นบ้าน กับ นิทานอีสป เหมือนหรือต่างกันอย่างไร
๓. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนคิดว่า
 - “นักเรียนจะสามารถแต่งนิทานเองได้ไหม”
 - “เราลองมาแต่งและแบ่งกันอ่านดีไหมค่ะ”
๔. ให้นักเรียนรับใบกิจกรรม และปฏิบัติตามขั้นตอนในใบกิจกรรม เสร็จนำเสนอส่งครูตรวจต่อไป

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย กระเช้าของนางสีด

จำนวน ๖ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่อง ฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ (แต่งนิทาน)

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานนั้น ผู้เขียนต้องนำจินตนาการ ข้อมูล และความรู้มาเขียนเรียบเรียง เป็นเรื่องราวให้ต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะเขียนหรือสื่อสารออกไป ดังนั้น คนที่จะเขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานได้ดี จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้เขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานได้ดียิ่งขึ้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ทำแผนผัง โครงเรื่องเพื่อประกอบการเขียนเรื่องได้
๒. แต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์หรือตามแผนผัง โครงเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

๑. การทำแผนผัง โครงเรื่อง
๒. การแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์หรือตามแผนผัง โครงเรื่อง

กระบวนการเรียนรู้

๑. นักเรียนทบทวนเรื่อง “เกาะหนู-เกาะแมว” เพื่อให้เกิดแนวคิดในการเขียนนิทาน สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่อง และนิทานอื่นๆ
๒. เพื่อทบทวนแผนผังความคิดหรือแผนผัง โครงเรื่อง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการนำไปเขียนเรื่องต่อไป ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบแผนผัง โครงเรื่อง เขียนบนกระดานแล้วร่วมกันเติมข้อความเกี่ยวกับเรื่อง “กระเช้าของนางสีดา” หรือ “เกาะหนู-เกาะแมว” ลงในแผนผัง โครงเรื่องให้สมบูรณ์
๓. ครูตั้งคำถามชวนให้นักเรียนคิดว่า
“นักเรียนคิดว่านักเรียนสามารถแต่งนิทานเองได้ไหม”

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย คำพังเพย

จำนวน ๑ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่อง ฝึกเขียนเรื่องจากคำพังเพย

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องราวสร้างสรรค์ เป็นการนำภาษาถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ และสามารถสื่อความหมายให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ ซึ่งเรื่องที่เขียนนั้น จะเป็นเรื่องที่เกิดจากความคิดและจินตนาการของนักเรียนเอง ถือเป็นสิ่งที่นักเรียนควรเรียนรู้และฝึกฝน เพื่อจะได้นำไปใช้ให้ถูกต้องต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. ทำแผนผังโครงเรื่องเพื่อประกอบการเขียนเรื่อง ได้
๒. เขียนเรื่องจากคำพังเพย ได้

สาระการเรียนรู้

๑. การทำแผนผังโครงเรื่อง
๒. การเขียนเรื่องจากคำพังเพย

กระบวนการเรียนรู้

๑. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสำนวนหรือคำพังเพยที่นักเรียนรู้จัก
๒. ให้นักเรียนบอกคำพังเพยหรือสำนวนที่ชอบมาคนละคน ๑ สำนวน พร้อมกับบอกความหมายของสำนวนหรือคำพังเพยนั้นๆ
๓. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าเราลองมาเขียนเรื่องจากคำพังเพยหรือสำนวนเหล่านี้ นักเรียนคิดว่า จะเป็นอย่างไร น่าสนใจมากน้อยเพียงใด
๔. ให้นักเรียนเขียนเรื่องด้วยสำนวนตนเองจากคำพังเพย หรือสำนวนที่ชอบ มาคนละ ๑ เรื่อง เสร็จแล้วส่งครูตรวจ

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย ด้วยไทยล้วนสามัคคี

จำนวน ๘ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่อง ฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด” เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การพูด อ่านและเขียนสำนวนภาษา คือการนำสำนวนภาษาที่มีอยู่อย่างมากมายในภาษาไทยไปใช้สื่อสารในลักษณะต่างๆ ผู้ที่จะใช้สำนวนได้ดีจะต้องรู้ความหมายและลักษณะการใช้ ใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลจึงเกิดประ โยชน์ทั้งผู้สื่อสารและผู้รับสาร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. พูด อ่าน เขียนและรวบรวมสำนวนภาษาที่มีในบทเรียนและที่อื่นๆ ได้
๒. นำสำนวนภาษาไปใช้แต่งประ โยคเพื่อการสื่อสารได้

สาระการเรียนรู้

๑. การรวบรวมสำนวนภาษา
๒. การนำสำนวนภาษาไปแต่งประ โยค

กระบวนการเรียนรู้

๑. นักเรียนเล่นเกม “คู่อู้ไหน” เพื่อให้ นักเรียนสามารถจับคู่สำนวนภาษาและความหมายได้ถูกต้อง อันจะเป็นการนำไปสู่การรวบรวมและหาความหมายของสำนวนให้ถูกต้องและนำไปสู่การแต่งประ โยคต่อไป
๒. นักเรียนช่วยกันหาสำนวนภาษาที่มีในบทเรียน และหาความหมาย แล้วให้แต่ละคนแต่งประ โยคพร้อมวาดภาพจากสำนวนภาษาที่ได้ด้วยตนเองลงในใบกิจกรรม
๓. แต่ละคนรับใบกิจกรรม ปฏิบัติตามขั้นตอนในใบงาน เสร็จแล้วนำส่งเพื่อนแสดงความคิดเห็น และส่งครูตรวจ

แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

หน่วย ระหว่างเชอกับฉัน

จำนวน ๘ ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ เรื่อง ฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด” เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท. ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

การพูด อ่านและเขียนสำนวนภาษา คือการนำสำนวนภาษาที่มีอยู่อย่างมากมายในภาษาไทยไปใช้สื่อสารในลักษณะต่างๆ ผู้ที่จะใช้สำนวนได้ดีจะต้องรู้ความหมายและลักษณะการใช้ ใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลจึงเกิดประโยชน์ทั้งผู้สื่อสารและผู้รับสาร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. พูด อ่าน เขียนและรวบรวมสำนวนภาษาที่มีในบทเรียนและที่อื่นๆ ได้
๒. นำสำนวนภาษาไปใช้แต่งประโยคเพื่อการสื่อสารได้

สาระการเรียนรู้

๑. การรวบรวมสำนวนภาษา
๒. การนำสำนวนภาษาไปแต่งประโยค

กระบวนการเรียนรู้

๑. นักเรียนเล่นเกม “คู่อู๋ไหน” เพื่อให้นักเรียนสามารถจับคู่สำนวนภาษาและความหมายได้ถูกต้อง อันจะเป็นการนำไปสู่การรวบรวมและหาความหมายของสำนวนให้ถูกต้องและนำไปสู่การแต่งประโยคต่อไป
๒. นักเรียนช่วยกันหาสำนวนภาษาที่มีในบทเรียน และหาความหมาย แล้วให้แต่ละคนแต่งประโยคหรือแต่งเรื่องจากสำนวนภาษาที่ได้ด้วยตนเองลงในใบกิจกรรม
๓. แต่ละคนรับใบกิจกรรม ปฏิบัติตามขั้นตอนในใบงาน เสร็จแล้วนำเสนอเพื่อนแสดงความคิดเห็น และส่งครูตรวจ

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. การเขียนที่ดี ควรคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

- ก. ความแปลกของเรื่อง รูปภาพ สีของปกกา ข. ภาษาที่ใช้ ตัวสะกด ลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
ค. เขียนเรื่องยาวๆ การเว้นวรรค ภาพสวยๆ ง. ความสะอาด ลายกระดาษ ความเป็นระเบียบ

๒. นักเรียนคิดว่า ควรใช้คำย่อในการเขียนเรื่องหรือไม่

- ก. ไม่ควร เพราะจะทำให้การเขียนสั้นลง ข. ไม่ควร เพราะอาจทำให้การสื่อสารผิดไป
ค. ควร เพราะจะทำให้เข้าใจง่าย ง. ควร เพราะช่วยลดระยะเวลาในการเขียน

๓. ข้อใดที่ไม่ควรทำในการเขียนเรื่อง

- ก. เขียนเรื่องที่กระชับ ชัดเจน ข. เขียนเรื่องโดยลำดับเหตุการณ์สำคัญ
ค. เขียนเรื่องให้ยาว โดยใช้คำย่อๆ ง. เขียนเรื่องโดยไม่เลียนแบบผู้อื่น

๔. การแต่งนิทาน เป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์หรือไม่

- ก. เป็น เพราะเป็นเรื่องที่คิด โดยใช้จินตนาการ ข. เป็น เพราะตัวละครมีการสื่อสารกัน
ค. ไม่เป็น เพราะเป็นเรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง ง. ไม่เป็น เพราะเป็นแค่การเล่าเรื่องเท่านั้น

๕. คำว่า ประ-สบ-กาน เขียนอย่างไร

- ก. ประสพการ ข. ประสบการ ค. ประสพการณ์ ง. ประสบการณ์

๖. “การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในปัจจุบันนั้น ไม่ใช่เรื่องกล้วยๆ ถ้าสามารถทำได้ เราก็จะมีอนาคตที่ดีตามไปด้วย” คำว่า “กล้วยๆ” หมายถึง อะไร

- ก. ปลอดภัยง่าย ข. ยากจนทำไม่ได้ ค. ง่ายๆ ง. อยากรินกล้วย

๗. ข้อใดไม่ใช่การเขียนเรียงความที่ดี

- ก. เขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียนเรียงความ
ข. เขียนตามที่คิดออกไปเรื่อยๆ
ค. ให้ข้อคิดหรือแสดงความคิดเห็นที่แปลกใหม่
ง. ใช้ภาษาให้ถูกต้อง

๘. ข้อใด คือ สรรพนามบุรุษที่ ๓

ก. ฉัน	ข. ผม	ค. คุณ	ง. เขา

๙. ข้อใดที่มักเขียนต่อท้ายคำว่า “เพิ่ม”

ก. เต็ม	ข. เสริม	ค. เยอะ	ง. เยอะ

๑๐. ข้อใดมีความหมายเหมือนคำว่า พนา

ก. นที	ข. ไพโร	ค. นภา	ง. ปฐพี

๑๑. คำว่า ทรชน หมายถึง ข้อใด

ก. คนจน	ข. คนรวย	ค. คนดี	ง. คนชั่ว

๑๒. ข้อใดไม่ใช่คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

ก. ป้าง-ย่าง	ข. เช็ด-ถู	ค. ตก-หล่น	ง. บอก-ถาม

๑๓. ดินพอกหางหมู หมายความว่าอย่างไร

ก. หมูกินอาหารมากดินเลยไปพอกอยู่ที่หาง	ข. หางหมูเลอะก้อนใหญ่
ค. สิ่งที่ค้างค้ำพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ	ง. คนแก่งเอาดินไปพอกไว้ที่หางหมู

๑๔. ถ้านวนในข้อใด มีความหมายว่า เมื่อหมดอำนาจความชั่วที่ทำได้ก็ปรากฏ

ก. น้ำลดตอผุด	ข. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
ค. น้ำมาปลากินมด น้ำลดมดกินปลา	ง. น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย

๑๕. ข้อใด หมายถึง “อยากได้ , ต้องการ”

ก. บรรารณา	ข. จุดหมาย	ค. วิสัยทัศน์	ง. บันดาล

๑๖. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของย่อความที่สมบูรณ์แบบ

ก. บอกชื่อเรื่อง	ข. บอกประเภทของข้อความที่ย่อ
ค. ใช้ราชาศัพท์ตามข้อความที่ย่อ	ง. ใช้คำประพันธ์ตามชนิดของข้อความที่ย่อ

๑๗. ข้อใดเป็นคำนำของย่อความประเภทประกาศที่เหมาะสมที่สุด

- ก. ประกาศของ เรื่อง แก่ ความว่า
- ข. ประกาศของ แก่ ณ วันที่ ความว่า
- ค. ประกาศของ เรื่อง ณ วันที่ ความว่า
- ง. ประกาศของ เรื่อง แก่ ณ วันที่ ความว่า

๑๘. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของย่อความที่สมบูรณ์แบบ

- ก. ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓
- ข. คงรูปแบบของข้อความเดิมไว้
- ค. ใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อเอง
- ง. เรียงข้อความติดต่อกันไปเป็นย่อหน้าเดียว

๑๙. ข้อใดเป็นคำนำของย่อความประเภทจดหมายที่เหมาะสมที่สุด

- ก. จดหมายของ ถึง ความว่า
- ข. จดหมายของ ลงวันที่ ความว่า
- ค. จดหมายของ ลงวันที่ ถึง ความว่า
- ง. จดหมายของ ถึง ลงวันที่ ความว่า

๒๐. ย่อความอย่างสั้นที่สุดของข้อความหนึ่งย่อหน้ามีลักษณะอย่างไร

- ก. เป็นใจความของประโยคใจความสำคัญ
- ข. เป็นใจความของประโยคย้าความ
- ค. เป็นใจความของประโยคประกอบที่เด่น
- ง. ข้อ ก. หรือ ข.

๒๑. การเติมสำนวนใดในประโยค “เด็กคนนี้อ้วนเป็น.....”

- ก. หมู
- ข. ตุ่ม
- ค. หมูตอน
- ง. ตุ่มแตก

๒๒. ข้อใดใช้คำแสดงความหมายต่างจากข้ออื่น

- ก. วันนี้พี่ฉันคุยกับเสื่อ
- ข. ข้อสอบวันนี้หมูเอามากๆ
- ค. เสื่อแอบกินหมูของชาวบ้าน
- ง. เขาทำงานไม่รู้จักเหน็ดจักเหนื่อยเหมือนควาย

๒๓. ข้อใดมีความหมายโดยนัย

- ก. เด็กดีต้องรู้จักกตัญญูต่อพ่อแม่
- ข. แม่ค้าคนนี้ใจเย็นเป็นน้ำแข็งละลาย
- ค. ใครๆ ก็อยากคุยกับคนพูดจาไพเราะ
- ง. พ่อค้าข้างไปรษณีย์ขายไก่อย่างแพงมาก

๒๔. สิ่งแรกที่ควรปฏิบัติในการย่อความคือข้อใด

ก. วางโครงเรื่อง

ข. อ่านเรื่องให้เข้าใจ

ค. จัดเส้นใต้คำสามัญ

ง. เขียนข้อความที่ย่อ

๒๕. ข้อความใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการย่อความ

ก. ขึ้นต้นคำนำย่อความ

ข. ใช้โวหารของผู้ย่อเอง

ค. เปลี่ยนสรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นบุรุษที่ 2

ง. ถ้าเรื่องที่ย่อเป็นร้อยกรองต้องเปลี่ยนเป็นร้อยแก้ว

๒๖. ถ้านักเรียนจะเลือกเขียนเรื่องจากจินตนาการ สิ่งแรกที่ควรปฏิบัติคือข้อใด

ก. เลือกเรื่องที่ตนสนใจ

ข. ศึกษาหาความรู้เรื่องที่จะเขียน

ค. วางโครงเรื่องตามลำดับเหตุการณ์

ง. ปรับปรุงแก้ไขเรื่องราวให้สมบูรณ์

๒๗. ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบของเรียงความ

ก. คำนำ

ข. สรุป

ค. เนื้อเรื่อง

ง. โครงเรื่อง

๒๘. คำในข้อใดเขียนไม่ถูกต้อง

ก. เจตคติ

ข. วิสัยทัศน์

ค. นิทรรศการ

ง. โลกทัศน์

๒๙. ผู้ที่ได้ชื่อว่ามีการยากในการเขียน ควรหลีกเลี่ยงการกระทำในข้อใด

ก. การใช้คำไม่สุภาพ

ข. การรักษาความสะอาด

ค. การเขียนข้อความถึงผู้อื่น

ง. การเขียนตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๓๐. สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในการเขียนคือข้อใด

ก. ใช้กระดาษสีอ่อน

ข. เขียนเว้นวรรคตอนถูกต้อง

ค. ใช้ดินสอขีดฆ่าตัวอักษรที่เขียนผิด

ง. เขียนย่อหน้าเมื่อต้องเริ่มข้อความใหม่

๓๑. ใครคือผู้ที่มีการยากในการเขียน

ก. เขียว เขียนสะกดคำถูกต้อง

ข. ดำ เขียนคำหนีเพื่อนร่วมห้อง

ค. ขาว ใช้ภาษาสุภาพในการเขียน

ง. แดง เขียนลายมืออ่านง่ายชัดเจน

๓๒. ข้อใดเป็นคำขวัญเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ก. ปลุกคนละต้น สุขสันต์ทั่วเมือง

ข. เลือกใช้ของไทย ทำให้ชาติเจริญ

ค. รวมพลังแผ่นดิน ขจัดสิ้นอบาตมุข

ง. 29 สิงหาคม ทุกเสียงมีค่า เลือกผู้ว่ากทม.

๓๓. ผู้ที่มีนิสัยรักการเขียนมีลักษณะในข้อใด

ก. เขียนหนังสือสวย

ข. เขียนหนังสือได้คล่อง

ค. เขียนหนังสือเป็นประจำ

ง. เขียนหนังสือไม่ผิดพลาด

๓๔. ข้อใดเป็นจุดประสงค์หลักของการเล่านิทาน

ก. เพื่อให้ประกอบการอ่านการเขียน

ข. เพื่อให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

ค. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ง. เพื่อเล่าประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น

๓๕. ข้อใดคือ “นิทานเข้าแบบ”

ก. นิทานไม้

ข. นิทานไม่รู้จบ

ค. นิทานมุกตลก

ง. นิทานประจำถิ่น

๓๖. นิทานประเภทใดกล่าวถึงลักษณะของตัวละครต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ

ก. นิทานชีวิต

ข. นิทานไม่รู้จบ

ค. นิทานมุกตลก

ง. นิทานเรื่องสัตว์

๓๗. นิทานเรื่องใด จัดอยู่ในนิทานอธิบายสาเหตุ

ก. ไกรทอง

ข. กระต่ายเจ้าเล่ห์

ค. พระสุธน – มโนราห์

ง. ทำไมแมวจึงเกลียดหนู

๓๘. นิทานเรื่อง “เกาะหนู เกาะแมว” จัดเป็นนิทานประเภทใด

ก. นิทานไม้

ข. นิทานชีวิต

ค. คำนานปรัมปรา

ง. นิทานประจำถิ่น

๓๙. นิทานในข้อใดเกิดจากความเชื่อทางศาสนา

ก. นิทานชาดก

ข. นิทานคติสอนใจ

ค. นิทานมหัศจรรย์

ง. นิทานเทพปกรณัม

เมื่อเด็กๆ และเยาวชน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาหาความรู้ และมองเห็นคุณค่าของ

การอ่านหนังสือแล้วอนาคตของเมืองไทยคงเจริญก้าวหน้าไกลแน่นอน

๔๐. ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

ก. เชิญชวน

ข. ให้คำแนะนำ

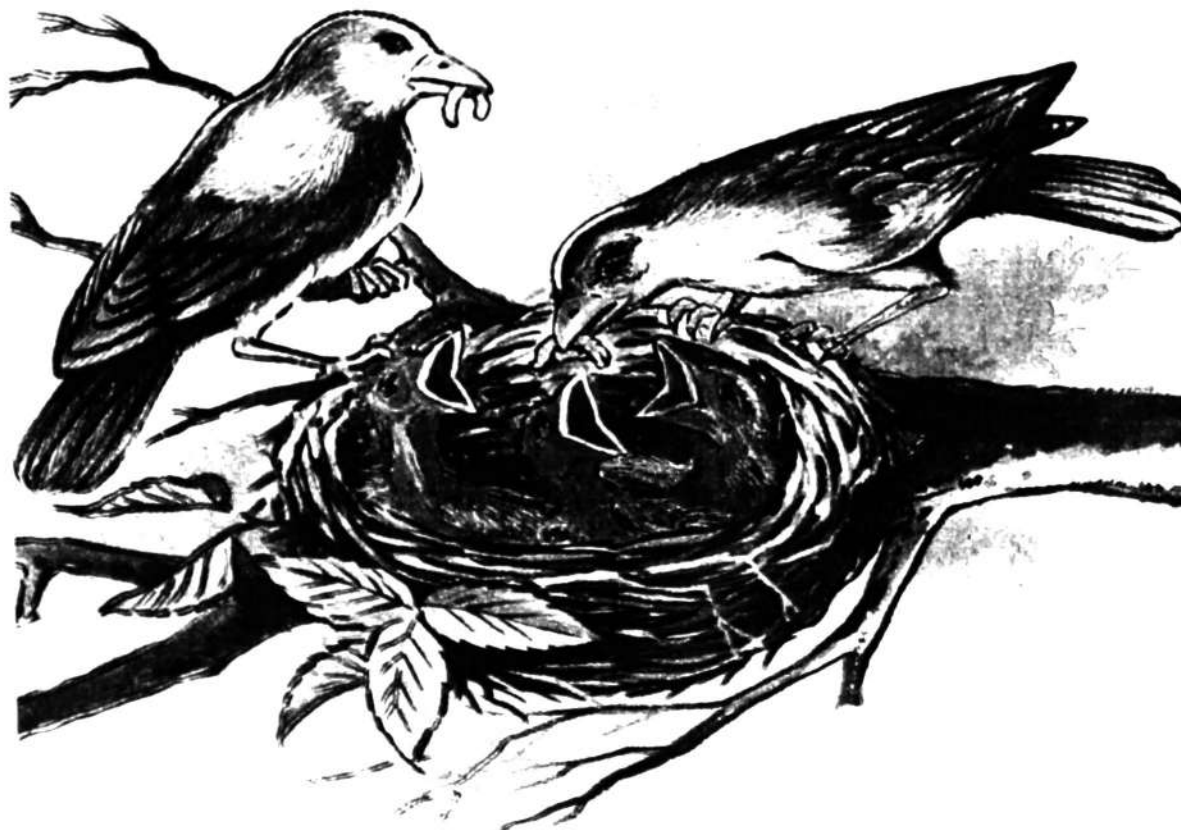
ค. เสนอข้อเท็จจริง

ง. แสดงความคิดเห็น

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑. ๗.	๒. ๗.	๓. ๗.	๔. ๗.	๕. ๗.
๖. ๗.	๗. ๗.	๘. ๗.	๙. ๗.	๑๐. ๗.
๑๑. ๗.	๑๒. ๗.	๑๓. ๗.	๑๔. ๗.	๑๕. ๗.
๑๖. ๗.	๑๗. ๗.	๑๘. ๗.	๑๙. ๗.	๒๐. ๗.
๒๑. ๗.	๒๒. ๗.	๒๓. ๗.	๒๔. ๗.	๒๕. ๗.
๒๖. ๗.	๒๗. ๗.	๒๘. ๗.	๒๙. ๗.	๓๐. ๗.
๓๑. ๗.	๓๒. ๗.	๓๓. ๗.	๓๔. ๗.	๓๕. ๗.
๓๖. ๗.	๓๗. ๗.	๓๘. ๗.	๓๙. ๗.	๔๐. ๗.

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 1 หน่วยกระเช้าของลีลา
แผนการเรียนรู้ เรื่องฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ (แตงนิทาน)

คำชี้แจง

1.ผู้สอนต้อง ศึกษาการเขียนแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เน้นกระบวนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (แตงนิทาน) ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท.2.1 โดยจัดทำแบบฝึกทักษะที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การตั้งชื่อหน่วย แผนการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อแหล่งการเรียนรู้ โดยมีจุดประสงค์ คือ

1.1 ทำแผนโครงเรื่องเพื่อประกอบการเขียนเรื่องได้

1.2 แต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์จากภาพที่กำหนด หรือตามแผนผังโครงเรื่อง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้น

ทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์

การวัดและประเมินผล โดยใช้เครื่องมือ

การสังเกต

การนำเสนอผลงาน

ตรวจผลงาน

ในกิจกรรม

แบบทดสอบ

เกณฑ์การประเมินผล

1. ประเมินพฤติกรรม โดยครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการเขียนนิทาน แล้วให้คะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีเกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

2. การตรวจผลงาน จากใบกิจกรรมการเขียนนิทาน โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการเขียนนิทานดังนี้

1. ความคิดแปลกใหม่ไม่เลียนแบบ 4 คะแนน
2. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 4 คะแนน
3. ลำดับความคิดและเหตุการณ์ได้ต่อเนื่อง 4 คะแนน
4. การเขียนตัวสะกด ตัวการันต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 4 คะแนน
5. สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 4 คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน ต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 2 หน่วยฟ้าใสใจกระจก

แผนการเรียนรู้ เรื่องคำที่ความหมายคล้ายคลึงกัน

คำชี้แจงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดแนวทางการจัดกิจกรรม ในกลุ่มสาระภาษาไทย ที่เน้นทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนี้

1. บอกความหมายของคำ

- ปั้ง หมายถึง ย่าง หมายถึง
- เซ็ด หมายถึง ถู หมายถึง
- ปั้ง หมายถึง ย่าง หมายถึง
- ตก หมายถึง หล่น หมายถึง
- บอก หมายถึง เล่า หมายถึง

2. ให้นำคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันในข้อที่ 1 ไปแต่งประโยค

ปั้ง ย่าง เซ็ด ถู ตก หล่น บอก เล่า

กระบวนการวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

จากเกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

1. ความคิดแปลกใหม่ไม่เลียนแบบ 5 คะแนน
2. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 5 คะแนน
3. การเขียนตัวสะกด ตัวการันต์ถูกต้อง 5 คะแนน
4. สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 5 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

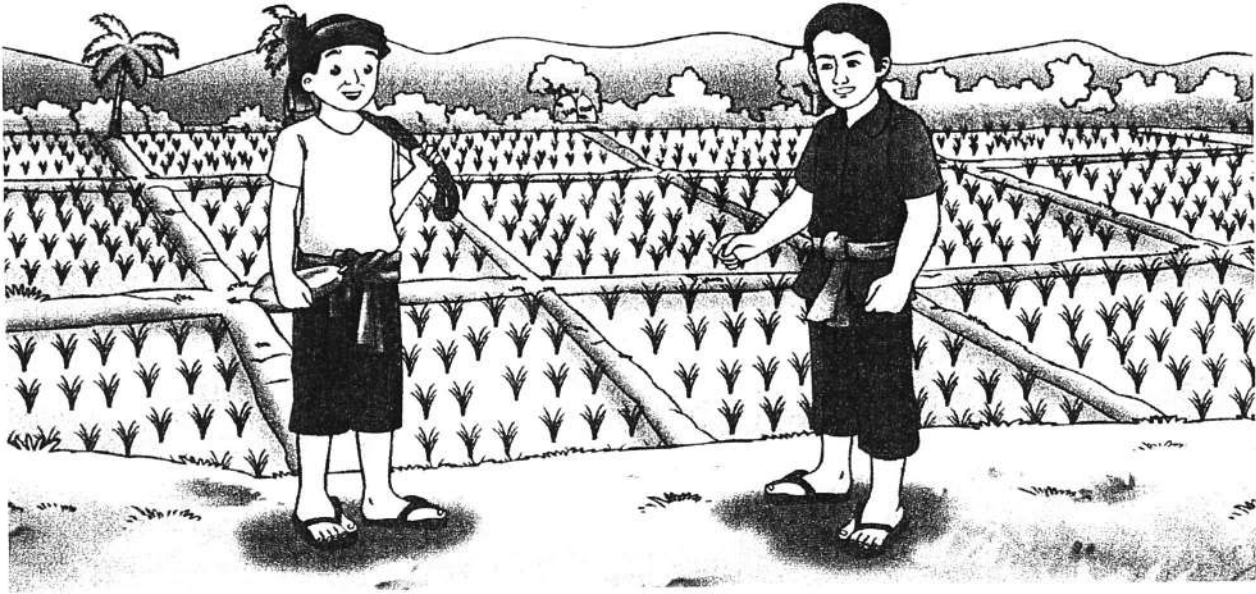
ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 3 หน่วยมีวิชาเหมือนสินค้า

แผนการเรียนรู้ เรื่องเขียนย่อความ

คำชี้แจง

1. บอกความหมาย หลักเกณฑ์ และประโยชน์ของการย่อความได้
2. ย่อความจากภาพที่กำหนดได้

กระบวนการวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- การนำเสนอผลงาน
- ตรวจผลงาน

- ใบกิจกรรม แบบประเมินการเขียนย่อความ นักเรียนในการเขียนย่อความ แล้วให้คะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมนักเรียนเกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

1. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 5 คะแนน
2. การเขียนตัวสะกด ตัวการันต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 5 คะแนน
3. สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 5 คะแนน
4. เขียนเสร็จในเวลาที่กำหนด 5 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 4 หน่วยการสื่อสาร

แผนการเรียนรู้ เรื่องเล่าข่าวประจำวัน

คำชี้แจง

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เน้นกระบวนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (การย่อความ) ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ โดยอ่านข่าวที่กำหนดให้ดังนี้

ชีวิตที่แสนลำบาก

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบปัญหาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ การดำเนินชีวิต ซึ่งทุกวันนี้การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ไปจุนเจือครอบครัว ก็แสนจะยากลำบาก ทำให้ประชากรของประเทศตกงานกันอย่างมากมาย ซึ่งส่งผลถึงครอบครัวที่เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม และเป็นสาเหตุที่สำคัญทำให้เกิดปัญหาติดตามมาอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ การค้ายาเสพติด ความแตกแยกของกลุ่มคนในสังคมก็เกิดจากความไม่เข้าใจในสาเหตุต่างๆ ที่เกิดจากสาเหตุอันหลากหลาย ปัญหาต่างๆสามารถแก้ไขได้ถ้าทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากัน ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสินปัญหา ควรใช้เหตุใช้ผลในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

1. บอกความหมาย หลักเกณฑ์ และประโยชน์ของการอ่านข่าวประจำวัน
2. ย่อความหรือจับใจความสำคัญของข่าวที่อ่านได้

กระบวนการวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดผลและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

1. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 5 คะแนน
2. การเขียนตัวสะกด ตัวการันต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 5 คะแนน
3. ความสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 5 คะแนน
4. เขียนเสร็จในเวลาที่กำหนด 5 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 5 หน่วยบุคคลในชุมชน

แผนการเรียนรู้ เรื่องอนาคตที่ฉันอยากเป็น

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เน้นทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 1. ทำแผนผังโครงเรื่องเพื่อประกอบการเขียนโครงเรื่องได้

2. เขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์หรือตามแผนผังโครงเรื่องได้

คำชี้แจงให้นักเรียนเลือกภาพที่นักเรียนมีความสนใจ เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพจากภาพที่กำหนด ด้วยสำนวนของตนเอง

กระบวนการวัดผลประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

ตรวจผลงาน

- ใบกิจกรรม

เกณฑ์การประเมิน

การตรวจผลงาน

แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

1. ความคิดแปลกใหม่ไม่เลียนแบบ 4 คะแนน
2. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 4 คะแนน
3. ลำดับความคิดและเหตุการณ์ได้ต่อเนื่อง 4 คะแนน

4. การเขียนตัวสะกด ตัวการ์นต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 4 คะแนน

5. สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 4 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป
 แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 7 หน่วยจินตนาการของฉัน
 แผนการเรียนรู้ เรื่องนิทานแสนสนุก

คำชี้แจง

ให้ผู้เรียนเขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทาน จากจินตนาการหรือข้อมูล นำความรู้มาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวให้ต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะเขียนหรือสื่อสารออกไป ดังนั้น คนที่จะเขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานได้ดี จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้เขียนเรื่องราวหรือแต่งนิทานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

แต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ตามภาพที่กำหนด

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ให้นักเรียนแต่งนิทานตามความคิดและจินตนาการของตนเอง แล้วทำแผนผังโครงเรื่อง เรื่อง “นิทานในฝัน” แล้วเขียนเรื่องด้วยสำนวนของตนเอง

กระบวนการวัดผลประเมินผล

2. วิธีการวัดผลและประเมินผล

ตรวจผลงาน

- ใบกิจกรรม

เกณฑ์การประเมิน ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แล้วให้คะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน เกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

1. ความคิดแปลกใหม่ไม่เลียนแบบ 4 คะแนน
2. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 4 คะแนน
3. ลำดับความคิดและเหตุการณ์ได้ต่อเนื่อง 4 คะแนน
4. การเขียนตัวสะกด ตัวการ์นต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 4 คะแนน
5. สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 4 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 8 หน่วยระหว่างเชอกับฉัน

แผนการเรียนรู้ เรื่องฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด”

คำชี้แจง

การนำสำนวนภาษาที่มีอยู่อย่างมากมายในภาษาไทยไปใช้สื่อสารในลักษณะต่างๆ ผู้ที่จะใช้สำนวนได้ดีจะต้องรู้ความหมายและลักษณะการใช้ ใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลจึงเกิดประโยชน์ทั้งผู้สื่อสารและผู้รับสาร โดยมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. พูดย่อ อ่าน เขียน และรวบรวมสำนวนภาษาที่มีในบทเรียนและที่อื่นๆ ได้
2. นำสำนวนภาษาไปใช้แต่งประโยคเพื่อการสื่อสารได้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการให้นักเรียนรับใบกิจกรรม ซึ่งภายในใบกิจกรรมให้นักเรียนหาสำนวนภาษาในบทเรียน แล้วนำมาแต่งประโยคหรือแต่งเป็นเรื่องที่ได้จากสำนวน

กระบวนการวัดผลประเมินผล

วิธีการวัดผลและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

1. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 5 คะแนน
2. การเขียนตัวสะกด ตัวการันต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 5 คะแนน
3. ความสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 5 คะแนน
4. เขียนเสร็จในเวลาที่กำหนด 5 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 9 หน่วยสะพานรักที่ถักทอ

แผนการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความ (ความรักและผูกพันที่ปู่ย่ามีต่อหลาน)

คำชี้แจง ขั้นตอนการใช้

1. ทุกคนอ่านใบความรู้เรื่อง “การเขียนเรียงความ” แล้วสนทนา แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับเรียงความ
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหัวข้อที่จะเขียนเรียงความ ซึ่งครูได้เสนอไว้ว่าให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการกระทำ คำพูด และคำเปรียบเทียบบ้างที่แสดงความรักและความผูกพันที่ปู่ย่ามีต่อหลานในหัวข้อ “ความรักความผูกพันที่ปู่ย่าและหลาน”
3. แต่ละคนรับใบกิจกรรมและลงมือปฏิบัติการเขียนเรียงความตามที่ปรากฏในใบกิจกรรม

4. เสร็จแล้วแลกเปลี่ยนกันตรวจความถูกต้องของข้อความ การใช้ภาษา ตัวสะกด ตัว
การันต์ แสดงความคิดเห็น เสนอแนะให้เพื่อนแก้ไขแล้วนำส่งครูตรวจ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกส่วนประกอบของเรียงความได้
2. บอกลักษณะการเรียงความที่ดีเป็นข้อๆได้
3. เขียนเรียงความตามรูปแบบได้

การเขียนเรียงความ คือการเขียนเรียบเรียงข้อความเป็นเรื่องราวเพื่อแสดง หรือเสนอความรู้
ความคิด และจินตนาการ ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่ถูกต้อง
และควรเลือกใช้คำ ภาษาให้ดีเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล จึงจะทำให้การสื่อสารด้วยการเขียน
ประสบความสำเร็จ

กระบวนการวัดผลประเมินผล

1. วิธีการวัดผลและประเมินผล

การสังเกต

- พฤติกรรมการเรียนและการเขียน
- การเขียนเรียงความ

1.2. ตรวจผลงาน

- ใบกิจกรรม

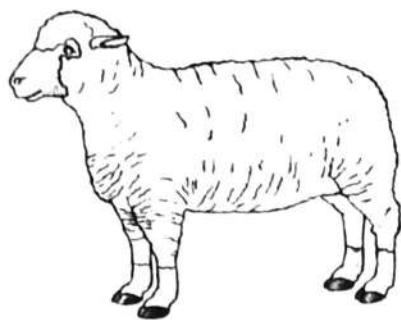
เกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

5. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 5 คะแนน
6. การเขียนตัวสะกด ตัวการันต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 5 คะแนน
7. ความสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 5 คะแนน
8. เขียนเสร็จในเวลาที่กำหนด 5 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ 10 หน่วยด้วยไทยด้วยหมายรักสามัคคี
แผนการเรียนรู้ เรื่องฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด”

คำชี้แจง

1. นักเรียนเล่นเกม “คู่อู๋ไหน” เพื่อให้ นักเรียนสามารถจับคู่สำนวนภาษาและความหมายได้ถูกต้อง อันจะเป็นการนำไปสู่การรวบรวมและหาความหมายของสำนวนให้ถูกต้องและนำไปสู่การแต่งประโยคต่อไป

2. นักเรียนช่วยกันหาสำนวนภาษาที่ในบทเรียน และหาความหมาย ให้เข้ากับภาพที่กำหนด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. พุด อ่าน เขียนและรวบรวมสำนวนภาษาที่มีในบทเรียนและที่อื่นๆ ได้
2. นำสำนวนภาษาไปใช้แต่งประโยคเพื่อการสื่อสารได้

กระบวนการวัดผลประเมินผล

2. วิธีการวัดผลและประเมินผล

การตรวจผลงาน

เกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมินต้องได้รับคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

9. การใช้ภาษาเหมาะสมและถูกต้อง 5 คะแนน
10. การเขียนตัวสะกด ตัวการ์นต์ และเว้นวรรคถูกต้อง 5 คะแนน
11. ความสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ 5 คะแนน
12. เขียนเสร็จในเวลาที่กำหนด 5 คะแนน

คะแนนรวม 20 คะแนน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป

ภาคผนวก ค

1. แสดงผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ
วัตถุประสงค์ของแผนการสอน แบบทดสอบและ
แบบสังเกตพฤติกรรม (Index of Objective Congruence: IOC)
2. แสดงค่าความยากง่าย(P) ค่าอำนาจจำแนก(S) และค่าความ
เชื่อมั่น (K.R.20)

การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบทดสอบ พร้อมกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัดหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด

นำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร (สุวิมล ตรีภานันท์, 2544: 132)

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 10 แสดงค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างของหน่วยการเรียนรู้

ประเด็น	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการวัด	คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ	สรุป
1	กระเช้าของสีกา แผนการเรียนรู้เรื่องฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์	0.8	สอดคล้อง
2	ฟ้าใสใจกระจก แผนการเรียนรู้เรื่องคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน	0.8	สอดคล้อง
3	มีวิชาเหมือนสินค้า แผนการเรียนรู้เรื่องเขียนย่อความ	1.0	สอดคล้อง
4	การสื่อสาร แผนการเรียนรู้เรื่องเล่าข่าวประจำวัน	1.0	สอดคล้อง
5	บุคคลในชุมชน แผนการเรียนรู้เรื่องอนาคตที่ฉันอยากเป็น	0.8	สอดคล้อง
6	คำพังเพย แผนการเรียนรู้เรื่องฝึกเขียนเรื่องจากคำพังเพย	0.8	สอดคล้อง
7	จินตนาการของฉัน แผนการเรียนรู้เรื่องนิทานแสนสนุก	1.0	สอดคล้อง
8	ระหว่างเธอกับฉัน แผนการเรียนรู้เรื่องฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด”	1.0	สอดคล้อง
9	ด้วยไทยล้วนสามัคคี แผนการเรียนรู้เรื่องฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด”	0.8	สอดคล้อง

ตารางที่ 11 แสดงค่าดัชนีความเที่ยงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น ที่	ประเด็นที่ต้องการวัด	ข้อคำถาม ของ แบบทดสอบ	คะแนนเฉลี่ย ของ ผู้เชี่ยวชาญ	สรุป
1	การเขียนคำ ข้อความ ประโยค เรียงความ การเขียนเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงและจาก จินตนาการ	1-24	1.0	สอดคล้อง
2	เขียนประโยคและข้อความสั้นๆ ตามความรู้สึกรู้สึก และตามจินตนาการ	25-28	0.8	สอดคล้อง
3	ใช้ทักษะการเขียนจากประสบการณ์	29- 30	0.8	สอดคล้อง

ตารางที่ 12 แสดงค่าดัชนีความเที่ยงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างของแบบฝึกทักษะการเขียน
เชิงสร้างสรรค์โดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น ที่	ประเด็นที่ต้องการวัด	คะแนนเฉลี่ย ของ ผู้เชี่ยวชาญ	สรุป
1	ฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์	1	สอดคล้อง
2	คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน	1	สอดคล้อง
3	การเขียนย่อความ	0.8	สอดคล้อง
4	เล่าข่าวประจำวัน	0.8	สอดคล้อง
5	อนาคตที่ฉันอยากเป็น	0.8	สอดคล้อง
6	ฝึกเขียนคำพังเพยจากภาพที่กำหนด	0.6	สอดคล้อง
7	นิทานแสนสนุก	1	สอดคล้อง
8	ฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด”	0.8	สอดคล้อง
9	การเขียนเรียงความ	0.8	สอดคล้อง
10	ฝึกใช้สำนวนภาษา “สำนวนชวนคิด”	0.8	สอดคล้อง

ตารางที่ 13 แสดงค่าดัชนีความเที่ยงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างของแบบสังเกตพฤติกรรม

ประเด็น ที่	ประเด็นที่ต้องการวัด	คะแนนเฉลี่ย ของผู้เชี่ยวชาญ	สรุป
1.	การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ	1.0	สอดคล้อง
2.	การเขียนประโยคจากคำหรือข้อความที่กำหนด	1.0	สอดคล้อง
3.	การเขียนสื่อสาร	1.0	สอดคล้อง

ตารางที่ 14 แสดงค่าดัชนีความเที่ยงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างของแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน

เรื่อง ที่	ประเด็นที่ต้องการวัด	คะแนนเฉลี่ย ของผู้เชี่ยวชาญ	สรุป
1	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1- 12	1.0	สอดคล้อง

การคำนวณค่าทางสถิติ

1. การหาค่าความยากง่าย (P) (Difficulty) โดยใช้สูตร (สุมาลี จันทร์ชลอ 2542: 140)

$$\text{จากสูตร } p = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่าย

P_H แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มสูง

P_L แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ

n แทน จำนวนคนตอบในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

ตารางที่ 15 แสดงค่าระดับความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบ

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก		P
	P_H	P_L	
1.	19	5	0.32
2.	20	6	0.34
3.	14	8	0.29
4.	21	11	0.42
5.	20	10	0.39
6.	22	12	0.45
7.	22	8	0.39
8.	18	8	0.34
9.	14	4	0.24
10.	13	7	0.26
11.	14	8	0.29
12.	14	3	0.22
13.	15	4	0.25
14.	13	3	0.21
15.	20	8	0.37
16.	14	2	0.21
17.	28	8	0.47
18.	14	5	0.25
19.	18	5	0.30
20.	24	7	0.41

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก		P
	P_H	P_L	
21.	15	9	0.32
22.	21	6	0.36
23.	24	9	0.43
24.	13	4	0.22
25.	13	3	0.21
26.	20	8	0.37
27.	30	9	0.51
28.	24	4	0.37
29.	29	9	0.50
30.	24	9	0.43
31.	25	8	0.43
32.	25	14	0.51
33.	20	9	0.38
34.	20	8	0.37
35.	28	7	0.46
36.	24	8	0.42
37.	23	8	0.41
38.	25	9	0.45
39.	24	9	0.43
40.	24	7	0.41

2. ค่าอำนาจจำแนก (r) (Discrimination) โดยใช้สูตร (สุมาลี จันทร์ชลอ 2542 : 140)

$$\text{จากสูตร } r = \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	P_H	แทน	จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มสูง
	P_L	แทน	จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนตอบในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

ตารางที่ 16 แสดงค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบทดสอบ

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก		r
	P_H	P_L	
1.	19	5	0.37
2.	20	6	0.37
3.	14	8	0.20
4.	21	11	0.26
5.	20	10	0.26
6.	22	12	0.26
7.	22	8	0.37
8.	18	8	0.26
9.	14	4	0.26
10.	13	7	0.20
11.	14	8	0.20
12.	14	3	0.29
13.	15	4	0.29
14.	13	3	0.26
15.	20	8	0.32
16.	14	2	0.32
17.	28	8	0.53
18.	14	5	0.24
19.	18	5	0.340
20.	24	7	0.45

ข้อที่	จำนวนผู้ตอบถูก		r
	P_H	P_L	
21.	15	9	0.32
22.	21	6	0.36
23.	24	9	0.43
24.	13	4	0.22
25.	13	3	0.21
26.	20	8	0.34
27.	30	9	0.51
28.	24	4	0.37
29.	29	9	0.50
30.	24	9	0.43
31.	25	8	0.43
32.	25	14	0.51
33.	20	9	0.38
34.	20	8	0.38
35.	28	7	0.46
36.	24	8	0.42
37.	23	8	0.41
38.	25	9	0.45
39.	24	9	0.43
40.	24	7	0.41

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน Kuder-Richardson
(กาญจนา วัฒนา, 2548 : 196)

$$\text{K.R.20 } r_{ii} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum qp}{S_1^2} \right]$$

เมื่อ	r_{ii}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ

$$S_1^2 = 6.79 \quad n = 30 \text{ ข้อ} \quad pq = 5.24$$

$$\text{K.R.20 } r_{ii} = \frac{20}{19} \left[1 - \frac{5.24}{6.79} \right]$$

$$= 0.81$$

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 0.81

ภาคผนวก ง
ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสุฐิรา โพธิ์เย็น
วันเกิด	12 มิถุนายน 2509
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 127/19 หมู่ที่ 1 แขวงสวนหลวง เขตประเวศ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2532 – ปัจจุบัน ครูโรงเรียนคลองเตยวิทยา แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานครฯ